

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΙΧΘΥΗΡΩΝ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2026

Η παρούσα έρευνα αγοράς αφορά τους ακόλουθους κωδικούς Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature): Κεφάλαιο 03 (Ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια), HS 1604 (Παρασκευάσματα και κονσέρβες ψαριών), HS 1605 (Παρασκευασμένα μαλακόστρακα, μαλάκια)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	3
1. Προσφορά.....	4
1.1 Θαλάσσια αλιεία.....	5
1.2 Υδατοκαλλιέργειες, συσχέτιση με θαλάσσια αλιεία.....	6
2. Κατανάλωση και πωλήσεις.....	10
3. Διανομή.....	14
4. Απασχόληση και στόλος.....	18
5. Εμπόριο.....	18
5.1 Εισαγωγές.....	19
5.2 Εξαγωγές.....	19
6. Διμερές Εμπόριο (Ελλάδα / Ισπανία).....	22
7. Ανάλυση ανταγωνισμού στις ισπανικές εισαγωγές ιχθυηρών 2025 (κατά τετραμήφιους ΚΔ).....	25
8. Ζητήματα που αντιμετωπίζει ο ισπανικός κλάδος ιχθυηρών.....	29
9. Σχέσεις μεταξύ των ιχθυοκαλλιεργητικών κλάδων Ελλάδας-Ισπανίας.....	31
10. Συμπεράσματα.....	32
Πηγές-Χρήσιμες Συνδέσεις.....	33

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Εισαγωγή

Με βάση στοιχεία EUROSTAT του 2024, η Ισπανία κατατάσσεται πρώτη μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. και τρίτη στην Ευρώπη μετά τις Νορβηγία και Ισλανδία, με κριτήριο την συνολικό όγκο αλιευμάτων ιχθυηρών και θαλασσινών. Με βάση επίσης στοιχεία EUROSTAT του 2023, η Ισπανία κατέχει την τρίτη θέση στην ευρύτερη ζώνη Ε.Ε. - γειτονικών μεσογειακών χωρών, πίσω από τις Νορβηγία και Τουρκία, όσον αφορά τον όγκο παραγωγής ιχθυηρών από υδατοκαλλιέργειες. Σύμφωνα εξάλλου με στοιχεία EUROSTAT ετών 2024 και 2025, η Ισπανία κατατάσσεται δεύτερη μετά την Ολλανδία μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. με κριτήριο τις εξαγωγές ιχθυηρών και θαλασσινών (κεφαλαίου 03 του δασμολογίου) σε αξία, με εξαγωγές 3,99 δισ. ευρώ το 2024 και 4,28 δισ. ευρώ το 2025 αντίστοιχα.

Ειδικότερα στον κλάδο των υδατοκαλλιέργειών, η Ισπανία το 2023 κατατάσσεται 2^η στην Ε.Ε. πίσω από τη Γαλλία και 4^η στην διευρυμένη Ευρώπη (πίσω από τις Νορβηγία, Τουρκία, Γαλλία και μπροστά από την Ελλάδα) από απόψεως αξίας παραγωγής. Επιπλέον, κατατάσσεται στην 1^η θέση στην Ε.Ε και στην 3^η θέση στην διευρυμένη Ευρώπη -πίσω από τις Νορβηγία και Τουρκία- όσον αφορά τον όγκο παραγωγής ψαριών, καρκινοειδών, μαλακίων και λοιπών θαλασσινών ιχθυοκαλλιέργειας. Επιπλέον, η Ισπανία κατέλαβε την τρίτη θέση σε ευρύτερο ευρωπαϊκό επίπεδο, με βάση στοιχεία των ετών 2023 και 2024, πίσω από τις Νορβηγία και Ισλανδία, σε όγκο αλιευμάτων ιχθυηρών με 698.485,88 τόνους και 664.585,6 τόνους αντίστοιχα (στοιχεία EUROSTAT).

Αναφορικά με τον αριθμό και τη δυναμική του αλιευτικού στόλου, πάντοτε με βάση στοιχεία EUROSTAT, έτους 2024, η Ισπανία κατατάσσεται τρίτη στην Ε.Ε., μετά την Ιταλία και την Ελλάδα, διαθέτοντας 8.431 σκάφη από το σύνολο των 68.863 σε επίπεδο ΕΕ.

Αν και μετά την είσοδο της χώρας στην Ε.Ε. το 1986, ο κλάδος αντιμετώπισε αναπροσαρμογές που οδήγησαν στη μείωση της δυναμικότητάς του καθώς και του αριθμού των σκαφών και της χωρητικότητάς τους, εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους πρωταρχικούς τομείς απασχόλησης του ισπανικού πληθυσμού, ιδιαίτερα σε περιοχές, όπου η αλιεία αποτελεί, αν όχι τη μοναδική, τουλάχιστον τη βασική πηγή εισροής εισοδήματος. Σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT, το 2024 απασχολούνται 32.000 άτομα στον κλάδο ιχθυηρών (αλιεία συν υδατοκαλλιέργειες), αποτελώντας το 4,8% του συνόλου των απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα.

Η Ισπανία έχει δυναμική παρουσία στις εξαγωγές ιχθυηρών και παράγωγων προϊόντων (κεφάλαιο 03 του δασμολογίου), με εξαγωγές της τάξεως των 868,29 χιλ. τόνων το 2025, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (DataComex). Κύριοι προορισμοί των ισπανικών εξαγωγών ιχθυηρών είναι η Ιταλία, η Πορτογαλία, η Γαλλία, οι ΗΠΑ, η Γερμανία, η Κίνα, το Μαρόκο και η Ελλάδα. Οι ισπανικές εισαγωγές ιχθυηρών είναι επίσης εξαιρετικά αξιοσημείωτες, με 1,42 εκατ. τόνους το 2025 (στοιχεία DataComex) και κύριους προμηθευτές το Μαρόκο, το Εκουαδόρ, τη Γαλλία, τη Μαυριτανία, την Πορτογαλία, τη Σουηδία, την Κίνα, την Αργεντινή και τη Νορβηγία. Το εξωτερικό εμπόριο ιχθυηρών δεν περιορίζεται στα

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

ευρωπαϊκά σύνορα, αφού τακτικές είναι οι συναλλαγές της Ισπανίας με τρίτες χώρες, κυρίως της Λατινικής Αμερικής. Η Ελλάδα, πάντοτε σύμφωνα με στοιχεία DataComex, το 2025 εξήγγε 35.701 τόνους ιχθυηρών στην Ισπανία αξίας 228,32 εκατ. ευρώ καταλαμβάνοντας την 14^η θέση μεταξύ των κορυφαίων προμηθευτών της ισπανικής αγοράς, ενώ εισήγγε από την Ισπανία 13.303 τόνους ιχθυηρών αξίας 77,39 εκατ. ευρώ, αποτελώντας την 8^η σημαντικότερη αγορά για τα ισπανικά ιχθυηρά.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία που αντλήσαμε από το Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, οι ισπανικές εξαγωγές ιχθυηρών ανήλθαν σε όρους ποσοτήτων σε 1,121 εκατ. τόνους το 2024 (έναντι 1,146 εκατ. τόνων το 2023) και σε όρους αξιών σε 5,447 δισ. ευρώ το 2024 (έναντι 5,478 δισ. ευρώ το 2023), με κύριες εξαγόμενες κατηγορίες τα κατεψυγμένα ψάρια (ΚΔ 0303), τα μαλάκια (ΚΔ 0307), τις κονσέρβες ψαριών (ΚΔ 1604), τα νωπά ψάρια (ΚΔ 0302), τις κονσέρβες οστρακοειδών και μαλακίων (ΚΔ 1605), τα φιλέτα ψαριών (ΚΔ 0304), και τα οστρακοειδή (ΚΔ 0306). Κατά τα ίδια ανωτέρω στοιχεία, οι ισπανικές εισαγωγές ιχθυηρών το 2024 ανήλθαν σε 1,764 εκατ. τόνους (έναντι 1,695 εκατ. τόνων το 2023), καθώς και σε 8,745 δισ. ευρώ σε όρους αξιών (έναντι 8,48 δισ. ευρώ το 2023), με κύριες εισαγόμενες κατηγορίες τα μαλάκια (ΚΔ 0307), τα κατεψυγμένα ψάρια (ΚΔ 0303), τις κονσέρβες ψαριών (1604), τα νωπά ψάρια (ΚΔ 0302), τα φιλέτα ψαριών (0304) και τα οστρακοειδή (0306).

Για το 2024, σύμφωνα με στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, υπολογίζεται ότι η συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία του κλάδου ήταν 1,21 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 868,9 εκατ. αντιστοιχούσαν στην θαλάσσια αλιεία και 340,77 εκατ. στην υδατοκαλλιέργεια, αντιστοιχώντας παράλληλα σε 32.287 ευρώ ανά απασχολούμενο όσον αφορά τον κλάδο θαλάσσιας αλιείας και σε 38.421 ευρώ ανά απασχολούμενο στον κλάδο υδατοκαλλιέργειας.

Ο τομέας των ιχθυηρών στην Ισπανία αποτελεί έναν από τους θεμελιώδεις κλάδους της ισπανικής οικονομίας, με αρκετά καλές προοπτικές ανάπτυξης. Ωστόσο, η οικονομική κρίση και η σχετική μείωση της εγχώριας κατανάλωσης τα τελευταία χρόνια, σε συνδυασμό με τον αυξανόμενο ανταγωνισμό που προέρχεται από χώρες της Ασίας και της Αφρικής που καταλαμβάνουν ολοένα μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς λόγω αφ' ενός των χαμηλών τιμών τους και αφ' ετέρου της ανάγκης εύρεσης νέων αλιευτικών οδών, αποτελούν πρόκληση για τον ισπανικό κλάδο. Σημειωτέον, σήμερα η Ισπανία διαθέτει ένα από τα πιο αυστηρά συστήματα ελέγχου και επίβλεψης της αλιείας στον κόσμο, ενώ χαρακτηριστική είναι η αφοσίωσή της στην καταπολέμηση της παράνομης αλιείας. Ένας πρόσθετος παράγοντας που έχει προβληματίσει διαχρονικά τους εκπροσώπους του κλάδου υπήρξε η διατήρηση του ΦΠΑ των ιχθυηρών σε αρκετά υψηλά επίπεδα, συγκεκριμένα στο 10%, ακόμη και σε περιόδους που εφαρμόστηκαν μειωμένοι -έως και μηδενικοί συντελεστές- σε αρκετές κατηγορίες τροφίμων.

1. Προσφορά

Κατ' αρχάς επισημαίνεται ότι η συγκρότηση των στοιχείων από το ισπανικό Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων διαχωρίζει την θαλάσσια αλιεία από την υδατοκαλλιέργεια. Έτσι, ενώ ο

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

πρώτος όρος αναφέρεται στην αλιεία είτε σε εσωτερικά είτε σε θαλάσσια ύδατα, ο δεύτερος αφορά την πρωτογενή δραστηριότητα καλλιέργειας ιχθύων και λοιπών θαλασσινών ειδών και διαφέρει από τον όρο ιχθυοκαλλιέργεια που χρησιμοποιείται όταν η υδατοκαλλιέργεια αφορά αποκλειστικά και μόνο ψάρια, αποκλειόμενων των λοιπών ειδών (λ.χ. οστρακοειδών). Τέλος, η υδατοκαλλιέργεια, όπως είναι φυσικό, διαχωρίζεται σε υδατοκαλλιέργεια χερσαίων (λιμνών, ποταμών κλπ.) και θαλάσσιων υδάτων.

1.1 Θαλάσσια αλιεία

Η Ισπανία διαθέτει ικανό αλιευτικό στόλο που την κατατάσσει μεταξύ των πρώτων χωρών διεθνώς, τόσο εντός όσο και εκτός της Ε.Ε. Αν και τα τελευταία χρόνια ο αλιευτικός στόλος της Ισπανίας βαίνει μειούμενος, το έτος 2024 αντιπροσώπευε το 12,2% του συνολικού αλιευτικού στόλου της Ε.Ε., ευρισκόμενος στην τρίτη θέση μετά την Ιταλία και την Ελλάδα με 8.431 σκάφη, έναντι 68.863 σκαφών συνολικά στις χώρες Ε.Ε. το 2024 (στοιχεία EUROSTAT). Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων της Ισπανίας, το 2024 (τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία) αλιεύθηκαν 761.660 τόνοι ψαριών, οστρακοειδών και μαλακίων, τα οποία προορίστηκαν στο σύνολό τους για κατανάλωση και όχι για επεξεργασία και μετατροπή σε ιχθυάλευρα. Από τα εν λόγω αλιεύματα, 285.310 τόνοι προορίστηκαν για πώληση ως νωπά, ενώ 476.350 τόνοι αλιευμάτων καταψύχθηκαν.

Αλιευση ανά τρόπο αποθήκευσης και είδος, βάρος και αξία, 2024

Συντήρηση, προορισμός και είδος		2024	
		Βάρος (σε τόνους)	Αξία (σε χιλιάδες €)
Φρέσκα	Ιχθυηρά	259.228	710.188,24
	Οστρακοειδή	9.605	136.096,64
	Μαλάκια	15.725	114.061,14
	Άλλα	752	7.191,12
	Σύνολο	285.310	967.537,14
Κατεψυγμένα ή άλλος τρόπος αποθήκευσης	Ιχθυηρά	443.089	610.986,17
	Οστρακοειδή	6.623	68.597,45
	Μαλάκια	26.635	71.021,78
	Σύνολο	2	18,78
Συνολική κατανάλωση από άνθρωπο		761.660	1.718.161,32
Άλλη μορφή κατανάλωσης		2.823	2.051,38
Σύνολο		764.484	1.720.212,70

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων Ισπανίας

Όσον αφορά τις περιοχές αλιευσης, η Ισπανία αλιεύει κυρίως από τη Μεσόγειο και τον Ατλαντικό Ωκεανό. Για το 2024, τα ισπανικά αλιευτικά ψάρεψαν ιχθυηρά συνολικής αξίας 290,75 εκατ. ευρώ

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

από τη Μεσόγειο και 729,854 εκατ. ευρώ από τον Βόρειο Ατλαντικό Ωκεανό, ενώ από τις λοιπές θαλάσσιες περιοχές, κυρίως από τον Ινδικό Ωκεανό, η αξία των αλιευμάτων το 2024 ανήλθε σε 869,97 εκατ. ευρώ. Τα συνολικά έσοδα από τη θαλάσσια αλιεία το 2024 ανήλθαν σε 1,89 δισ. ευρώ, έναντι 1,81 δισ. ευρώ το 2023.

Οι εκτιμήσεις για την παραγωγή του κλάδου παραμένουν σταθερές για τα επόμενα χρόνια. Η καταπολέμηση της παράνομης αλιείας αποτελεί τα τελευταία χρόνια προτεραιότητα για την Ισπανία που βρίσκεται αντιμέτωπη με την πιθανότητα συρρίκνωσης του διεθνούς μεριδίου αγοράς της, λόγω της ανόδου του ανταγωνισμού από αλιευτικά προϊόντα χαμηλών τιμών, δεδομένου του ότι παρατηρείται έντονα το φαινόμενο της υπεραλίευσης και της παράνομης αλιείας. Ειδικότερα, αλιείς από χώρες της Ασίας και της Αφρικής που δεν εφαρμόζουν νομοθεσίες ρυθμιστικές των επιτρεπόμενων περιόδων και ειδών αλίευσης, αφ' ενός προκαλούν ανισορροπίες στους πληθυσμούς των αλιευόμενων ειδών και αφ' ετέρου εξάγουν σε εξαιρετικά χαμηλές τιμές, σε σημείο που ζημιώνει τους Ισπανούς παραγωγούς, οι οποίοι δεν είναι σε θέση να ανταγωνιστούν αυτά τα επίπεδα τιμών. Οι επιπτώσεις του φαινομένου αυτού σε συνδυασμό με τη μείωση της εγχώριας κατανάλωσης, υπάρχουν φόβοι πως θα οδηγήσουν σε συρρίκνωση του κλάδου.

Η θαλάσσια αλιεία διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Ισπανίας, αφού μόνο από την αλίευση κόκκινου τόνου εξαρτώνται πολλές οικογένειες στην Ανδαλουσία, την Καταλονία, τη Μούρθια και τη Χώρα των Βάσκων. Η ανησυχία για το μέλλον του κλάδου σχετίζεται τόσο με τη μείωση του στόλου και τη συρρίκνωση του περιθωρίου κέρδους λόγω του έντονου ανταγωνισμού προερχόμενου από τρίτες χώρες, όσο και με εγχώρια μέτρα φορολόγησης που μειώνουν ακόμη περισσότερο την κατανάλωση.

1.2 Υδατοκαλλιέργειες, συσχέτιση με θαλάσσια αλιεία

Από τα τέλη της δεκαετίας του 1960, η Ισπανία κατείχε ήδη σημαντική θέση στην παγκόσμια παραγωγή ιχθυερών, βασιζοντας τότε την αλιεία της κυρίως σε ύδατα τρίτων χωρών. Από τη δεκαετία του 1970, αντιμέτωπη με τις περιορισμένες δυνατότητες που της προσέφερε ο τομέας της παραδοσιακής αλιείας, η Ισπανία ξεκίνησε να στρέφει την προσοχή της στις υδατοκαλλιέργειες που, αν και είχαν ήδη ξεκινήσει να αναπτύσσονται ραγδαία, δεν κατάφεραν για αρκετά χρόνια να ισορροπήσουν τη μείωση της αλιευτικής δραστηριότητας. Σήμερα οι υδατοκαλλιέργειες αποτελούν σημαντικό κομμάτι της πρωτογενούς παραγωγής της ισπανικής οικονομίας.

Η Ισπανία διαθέτει μεγάλη ποικιλία υδάτινων πόρων, τους οποίους μπορεί να αξιοποιήσει για τη δημιουργία υδατοκαλλιεργειών, είτε θαλάσσιων είτε χερσαίων (λίμνες, ποτάμια κλπ.). Στην ισπανική ακτογραμμή συνολικού μήκους 8.000 χλμ. προστίθενται εννέα μεγάλα ποτάμια και λίμνες με χωρητικότητα μεγαλύτερη των 55.000 κυβικών μέτρων νερού, που προσφέρουν εξαιρετικές προοπτικές για την καλλιέργεια σε αυτά. Οι υπάρχουσες εγκαταστάσεις έχουν σχεδιαστεί, ώστε να είναι κατάλληλες για τα είδη, τα οποία προορίζονται να καλλιεργηθούν σε αυτές. Αναφορικά με την συνολική ποσότητα παραγωγής αλιείας και ιχθυοκαλλιεργειών, το 2023 η Ισπανία κατατάσσεται πρώτη στην Ε.Ε. και τέταρτη στον ευρύτερο χώρο της Ευρώπης (μετά τις

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Νορβηγία, Ισλανδία και Τουρκία) με 941,24 χιλ. τόνους. Η συνολική προστιθέμενη αξία του κλάδου υδατοκαλλιέργειών και αλιείας στο ισπανικό ΑΕΠ κατατάσσει την Ισπανία 3^η στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο πίσω από τη Νορβηγία και την Τουρκία, με 1,498 δισ. ευρώ το 2023.

Όπως έχει προαναφερθεί, στον κλάδο των υδατοκαλλιέργειών, η Ισπανία το 2023 κατατάσσεται 2^η στην Ε.Ε. πίσω από τη Γαλλία και 4^η στην διευρυμένη Ευρώπη (πίσω από τις Νορβηγία, Τουρκία, Γαλλία και μπροστά από την Ελλάδα) με 801,67 εκατ. ευρώ από απόψεως αξίας παραγωγής. Επιπλέον, κατατάσσεται στην 1^η θέση στην Ε.Ε και στην 3^η θέση στην διευρυμένη Ευρώπη -πίσω από τις Νορβηγία και Τουρκία- όσον αφορά τον όγκο παραγωγής, που ανήλθε σε 242.753,52 τόνους ψαριών, καρκινοειδών, μαλακίων και λοιπών θαλασσινών ιχθυοκαλλιέργειας. Επιπλέον, η Ισπανία κατέλαβε την τρίτη θέση σε ευρύτερο ευρωπαϊκό επίπεδο, με βάση στοιχεία του 2023, πίσω από τις Νορβηγία και Ισλανδία, σε όγκο αλιευμάτων ιχθυηρών με 698.485,88 τόνους (στοιχεία EUROSTAT). Στον κατωτέρω πίνακα διακρίνονται ο όγκος και η αξία παραγωγής από διαφορετικούς τύπους εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειών, κατά τα έτη 203 και 2024.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Υδατοκαλλιέργειες στην Ισπανία ανά τύπο εγκατάστασης 2023-2024

Τύπος Υδατοκαλλιέργειας	Προέλευση του νερού	Είδος	2023		2024	
			Αξία (σε χιλιάδες €)	Εμπορικό μέγεθος (χιλιάδες κιλά)	Αξία (σε χιλιάδες €)	Εμπορικό μέγεθος (χιλιάδες κιλά)
Θαλάσσιες εγκαταστάσεις	Από τη θάλασσα	Ιχθυηρά	522.092,33	64.272,07	595.122,34	60.429,11
		Οστρακοειδή	0,0	0,0	*	*
		Μαλάκια	133.516,78	157.268,83	151.641,38	165.878,92
		Άλλα	0,0	0,0	0,0	0,0
		Υδρόβια φυτά	2.183,93	20,19	2.111,17	14,37
		Σύνολο	687.793,04	221.561,09	784.874,89	226.322,40
	Από μεσοπαλιρροϊκή υφάλμυρη ζώνη	Ιχθυηρά	20.533,64	2.270,31	20.295,81	1.967,93
		Οστρακοειδή	2.708,20	347,85	662,27	32,28
		Μαλάκια	11.340,23	979,61	2.686,59	318,08
		Άλλα	*	*	*	*
		Υδρόβια φυτά	*	*	*	*
		Σύνολο	34.682,27	3.603,32	20.295,81	1.967,93
	Σύνολο	Ιχθυηρά	572.625,97	66.542,38	615.418,16	62.397,04
		Οστρακοειδή	2.708,20	347,85	*	*
		Μαλάκια	144.857,01	158.248,44	154.296,97	166.197,00
Άλλα		*	*	*	*	
Υδρόβια φυτά		*	*	*	*	
	Σύνολο	722.475,31	225.164,41	772.615,75	228.645,40	
Χερσαίες Εγκαταστάσεις	Από την ηπειρωτική ζώνη	Ιχθυηρά	83.200,34	17.893,92	83.848,62	17.458,47
		Οστρακοειδή	*	*	*	*
		Μαλάκια	0,00	0,0	0,00	0,0
		Υδρόβια φυτά	296,59	2,35	336,00	2,72
			Σύνολο	83.825,50	17.933,88	84.463,72
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			806.300,81	243.098,29	857.079,47	246.136,91

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων * Στοιχεία μη διαθέσιμα για λόγους εμπιστευτικότητας

Το 2024 λειτούργησαν συνολικά 5.183 εγκαταστάσεις καλλιέργειας και αναπαραγωγής και 4.992 εγκαταστάσεις παραγωγής ιχθυηρών στην Ισπανία. Η συντριπτική πλειονότητα αυτών ευρίσκεται στη θάλασσα. Στον κατωτέρω πίνακα διακρίνεται εξάλλου η διαχρονική μείωση του αριθμού των εγκαταστάσεων κατά την υπό εξέταση περίοδο (2022-2024).

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Εγκαταστάσεις Υδατοκαλλιεργειών στην Ισπανία, 2022-2024

2022

2023

2024

	Εγκαταστάσεις Καλλιέργειας	Εγκαταστάσεις παραγωγής	Εγκαταστάσεις Καλλιέργειας	Εγκαταστάσεις παραγωγής	Εγκαταστάσεις Καλλιέργειας	Εγκαταστάσεις παραγωγής
Θαλάσσιες	5.045	4.908	5.031	4.761	5.013	4.845
Χερσαίες	177	149	173	147	170	147
Σύνολο	5.222	5.057	5.204	4.908	5.183	4.992

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Η Κοινότητα της Γαλικίας έχει τα μεγαλύτερα έσοδα από υδατοκαλλιέργειες, ακολουθούμενη από τις Κοινότητες της Μούρθια, της Βαλένθια, της Ανδαλουσίας και της Καταλονίας. Η συνολική αξία των παραγόμενων ιχθυηρών από τις πέντε αυτές Κοινότητες για το 2024 ανερχόταν στα 720,692 εκατ. ευρώ, αποτελώντας το 79% της αξίας της συνολικής παραγωγής.

Παραγόμενη αξία ιχθυοκαλλιεργειών ανά Κοινότητα και φάση παραγωγής, 2024

Κοινότητα	Αξία (€)		
	Σύνολο	Φάση 1,2,3,5	Φάση 4 προς κατανάλωση
Γαλικία	272.945.824	8.746.452	264.199.372
Πριγκιπάτο της Αστουρίας	5.026.808	203	5.026.605
Καντάμπρια	752.853	0,0	752.853
Χώρα των Βάσκων	0,0	0,0	0,0
Αυτόνομη Κοινότητα της Ναβάρρα	5.828.075	0,0	5.828.075
Ριόχα	3.396.371	0,0	3.396.371
Αραγονία	11.995.502	6.124.132	5.871.370
Καστίλλη και Λεόν	25.664.557	2.888.642	22.775.916
Καστίλλη - Λα Μάντσα	4.155.080	34.334	1.065.423
Εστρεμαδούρα	193.536	123.974	69.562
Καταλονία	67.056.169	133.824	66.922.345
Κοινότητα της Βαλένθια	147.738.280	1.742	147.736.538
Βαλεαρίδες Νήσοι	691.186	0,00	691.186
Ανδαλουσία	83.261.525	7.668.045	75.593.480
Μούρθια	149.690.634	0,00	149.690.634
Κανάριες Νήσοι	50.687.475	0,00	50.687.475
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	914.450.615	57.371.144	857.079.472

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Οι στατιστικές που καταρτίστηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων της Ισπανίας, δείχνουν ότι ο αριθμός των ετήσιων μονάδων εργασίας (UTA) στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας στην Ισπανία ανέρχονταν το 2024 στις 6.134, έναντι 5.854 μονάδων το 2023. Οι περισσότερες από αυτές είναι μη μισθωτές (αυτοαπασχολούμενοι) και προέρχονται κυρίως από τον υποκλάδο των μυδιών και από την Αυτόνομη Κοινότητα της Γαλικίας. Το 2024 απασχολήθηκαν στον κλάδο συνολικά 8.869 άτομα, έναντι 8.209 ατόμων το 2023 και 10.253 το 2022.

2. Κατανάλωση και πωλήσεις

Πέραν από ευμεγέθους παραγωγούς, η Ισπανία υπήρξε ανέκαθεν και σημαντικός καταναλωτής ιχθυηρών. Με βάση στοιχεία έτους 2021, τοποθετείται, όσον αφορά την κατά κεφαλήν κατανάλωση στην δεύτερη θέση στην Ε.Ε., με 36,8 κιλά ιχθυηρών ετησίως μετά την Πορτογαλία και στην 21^η θέση παγκοσμίως μετά από χώρες όπως η Ισλανδία, οι Μαλδίβες, το Κιριμπάτι, το Τουβαλού, η Αντίγκουα και Μπαρμπούντα, η Ν. Κορέα, η Μαλαισία, η Νορβηγία, η Μικρονησία, η Σαμόα, η Ιαπωνία, τα Νησιά Marshall, τα Νησιά Μπαρμπάντος, οι Σεϋχέλλες, η Κίνα, η Ινδονησία, η Μιανμάρ, το Βιετνάμ και η Καμπότζη. Η οικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας αλλά και των τελευταίων ετών εξαιτίας της πανδημίας επέδρασε αρνητικά στην κατανάλωση ιχθυηρών, η οποία σε συνδυασμό με τις πληθωριστικές τάσεις στα τρόφιμα οδηγούν τους καταναλωτές στην εξεύρεση οικονομικότερων λύσεων (π.χ. κονσερβοποιημένα ψάρια και θαλασσινά).

Κατανάλωση: Όσον αφορά τα ιχθυηρά (φρέσκα ψάρια, κατεψυγμένα, μαλάκια, οστρακοειδή και κονσερβοποιημένα είδη), η κατανάλωση των νοικοκυριών το 2024 ανήλθε σε 843,50 χιλ. τόνους και μειώθηκε κατά 3,7% σε ποσότητες σε σύγκριση με το 2023. Η κατά κεφαλήν κατανάλωση ιχθυηρών ανήλθε το 2024 σε 17,99 κιλά ανά άτομο, ενώ η συνολική δαπάνη των νοικοκυριών για αγορά ιχθυηρών ήταν το 2024 της τάξεως των 9,381 δισ. ευρώ (αύξηση 0,2 % έναντι του 2023), με αύξηση της μέσης τιμής κατά 4% στα €11,12 / κιλό. Η κατανάλωση νωπών ψαριών μειώθηκε το 2024 κατά 0,9% σε αξία και κατά 5,5% σε ποσότητα, αντιπροσωπεύοντας το 40,7% του συνολικού όγκου των ιχθυηρών που καταναλώθηκαν και το 38% της συνολικής αξίας που δαπανήθηκε, αντίστοιχα. Όσον αφορά τα νωπά μαλάκια και οστρακοειδή, η κατανάλωσή τους μειώθηκε το 2024 κατά 1,5% σε αξία και κατά 7,3% σε ποσότητα σε σύγκριση με το 2023. Μείωση παρουσίασε το 2024 και η κατανάλωση στις κατηγορίες των κατεψυγμένων ψαριών κατά 1,6% σε αξίες και 5,4% σε ποσότητες, ενώ στην κατηγορία κατεψυγμένων μαλακίων και οστρακοειδών καταγράφηκε μείωση της τάξεως του 4,8% σε αξίες και μείωση κατά 5% σε ποσότητες. Η κατανάλωση κονσερβοποιημένων ψαριών και μαλακίων παρουσίασε το 2024 άνοδο κατά 4,4% σε αξίες και κατά 2,1% σε ποσότητες.

Η μέση ετήσια κατά κεφαλήν κατανάλωση νωπών ψαριών το 2024 ανήλθε σε 7,31 κιλά, νωπών θαλασσινών και μαλακίων σε 2,32 κιλά, κατεψυγμένων ψαριών σε 2 κιλά και κατεψυγμένων θαλασσινών και μαλακίων σε 1,56 κιλά. Οι σημαντικότεροι καταναλωτές ιχθυηρών ανήκαν το 2024 στην ηλικιακή ομάδα άνω των 50 ετών, οι οποίοι καταναλώνουν αρκετά πάνω από το μέσο όρο ετήσιας κατά κεφαλή κατανάλωσης που ευρίσκεται στα 17,99 κιλά, με 19,82 κιλά για τα άτομα

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

ηλικίας μεταξύ 50 και 64 ετών και 32,07 κιλά για τα άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω. Η ανώτερη εισοδηματική τάξη το 2024 αντιπροσώπευε σε αξίες το 25,39% της συνολικής κατανάλωσης ιχθυηρών, ακολουθούμενη από την μεσαία με ποσοστό 24,92%, την κατώτερη με ποσοστό 22,1%, την μεσαία ανώτερη με ποσοστό 13,85% και την μεσαία-κατώτερη με ποσοστό 13,75% της συνολικής κατανάλωσης. Η κατώτερη εισοδηματική τάξη εμφάνισε πάντως το 2024 την υψηλότερη κατά κεφαλήν κατανάλωση, με 25,97 κιλά ιχθυηρών.

Γεωγραφικά, οι κάτοικοι της Χώρας των Βάσκων καταγράφουν την υψηλότερη κατά κεφαλήν κατανάλωση αλιευτικών προϊόντων, με πρόσληψη 23,18 κιλά ανά άτομο ετησίως, υπερβαίνοντας σημαντικά τον μέσο όρο της αγοράς (17,99 κιλά/άτομο/έτος). Σε ανάλογη κατάσταση υψηλής κατά κεφαλήν κατανάλωσης ιχθυηρών βρίσκονται οι κάτοικοι της Γαλικίας (22,92 κιλά), της Καστίλλης-Λεόν (21,91 κιλά), της Αστουρίας (21,63 κιλά) και της Ναβάρρα (20,64 κιλά). Στον αντίποδα, οι κάτοικοι των Καναρίων Νήσων είναι εκείνοι που καταναλώνουν τα λιγότερα θαλασσινά ανά άτομο το 2024, με πρόσληψη μόλις 13,34 κιλών, 4,6 κιλά κάτω από τον εθνικό μέσο όρο.

Τα νοικοκυριά υπολογίζεται ότι το 2024 (πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία) δαπάνησαν το 12%-13% του διαθέσιμου για τη διατροφή εισοδήματός τους στην αγορά ιχθυηρών, με μέσο όρο δαπάνης μεταξύ 200 και 220 ευρώ ετησίως. Η περίοδος κατά την οποία σημειώνεται η μεγαλύτερη κατανάλωση είναι οι τελευταίοι μήνες του έτους και ιδίως η εορταστική περίοδος των Χριστουγέννων, όπου καταναλώνεται 50% περισσότερος όγκος σε σχέση με το υπόλοιπο έτος. Τα είδη που έχουν μεγαλύτερη απήχηση στο καταναλωτικό κοινό είναι ο τόνος, ο φρέσκος βακαλάος, οι σαρδέλες / γαύροι, η φρέσκια πέστροφα, η φρέσκια γλώσσα, το φρέσκο σκουμπρί, ο φρέσκος σολομός, το λαβράκι, η τσιπούρα, το καλκάνι και η πεσκανδρίτσα.

Πωλήσεις: Το έτος 2024, οι συνολικές πωλήσεις ιχθυηρών στην Ισπανία σε ποσότητες μειώθηκαν κατά 3,7%, αυξήθηκαν ωστόσο σε αξίες κατά 0,2% λόγω αύξησης τιμών. **Τα νωπά ψάρια ήταν η κατηγορία με το μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς το 2024 (38% της συνολικής αξίας της αγοράς)** με τον συνολικό όγκο εγχώριων πωλήσεων να μειώνεται κατά 5,5% και την αξία τους κατά 0,9%, ακολουθούμενη από **τα κονσερβοποιημένα θαλασσινά (μερίδιο 26,7% της αγοράς)** που κατέγραψαν αύξηση του όγκου των εγχώριων πωλήσεων κατά 2,1% και άνοδο της αξίας κατά 4,4 % σε σύγκριση με το 2023 **και τα νωπά θαλασσινά** με μείωση πωλήσεων σε όγκο (-7,7%) και σε αξίες (-1,5%), **με μερίδιο στην αγορά 12% σε αξίες**. Μειώσεις κατέγραψαν οι πωλήσεις σε όγκο των κατηγοριών **κατεψυγμένων ψαριών (μερίδιο 10,4% της αγοράς)** κατά 5,4% σε όγκο και 1,6% σε αξία, των **κατεψυγμένων θαλασσινών (μερίδιο 9,1% της αγοράς)** κατά 5% (μείωση και της αξίας κατά 4,8%). Τα **προπαρασκευασμένα θαλασσινά** αποτελούν την κατηγορία με το μικρότερο **μερίδιο της αγοράς μεν 3,8%**, κατέγραψαν δε τη μεγαλύτερη άνοδο, κατά 5,8 % σε όγκο και 6,7% σε αξία.

Η άνοδος των πωλήσεων ιχθυηρών κατά τα έτη μετά την πανδημία εκτιμάται ότι συνδέεται εν μέρει με την έντονη ανάκαμψη των καναλιών διανομής μετά την πανδημία, ενώ ο κλάδος στηρίζεται σε

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

μεγάλο βαθμό στην ευημερία του κλάδου εστίασης (Horeca) στη χώρα, με τις πωλήσεις να είναι επίσης στενά συνδεδεμένες με την εισερχόμενη τουριστική κίνηση. Αρκετοί εγχώριοι παραγωγοί ιχθυηρών, οι οποίοι εργάζονταν προ πανδημίας αποκλειστικά με καταστήματα εστίασης, μετά το ξέσπασμα της πανδημίας στράφηκαν προς την κατεύθυνση του λιανικού εμπορίου, προκειμένου να αντισταθμίσουν κινδύνους και ζημίες. Χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα αποτελεί Όμιλος Grupo Profand, ιδιοκτήτης σήμερα των Ιχθυοτροφείων Κεφαλονιάς, ο οποίος κατάφερε να αυξήσει σημαντικά την παρουσία του στο λιανεμπόριο με την επιτυχή του παρουσία στη μεγάλη αλυσίδα σούπερ μάρκετ Mercadona.

Σύμφωνα με έγκυρους κλαδικούς αναλυτές, οι Ισπανοί καταναλωτές επιζητούν ολοένα και εντονότερα επιλογές βολικών συσκευασιών σε μικρότερες μορφές. Τα νωπά ψάρια και θαλασσινά συσκευασμένα σε δίσκους κερδίζουν χώρο στα ράφια των αλυσίδων λιανικής, είτε τέτοια καταστήματα στεγάζουν ειδικά τμήματα νωπών ιχθυηρών με ειδικά σημεία πώλησης, όπως οι αλυσίδες Mercadona και Alcampo, ή διαθέτουν αποκλειστικά συσκευασμένα φρέσκα ψάρια και θαλασσινά, όπως οι αλυσίδες Aldi και Lidl. Τα συσκευασμένα, έτοιμα προς αγορά ιχθυηρά προσελκύουν καταναλωτές που αναζητούν μικρές μερίδες κατάλληλες για ένα ή δύο άτομα και επιθυμούν να εξοικονομήσουν χρόνο και να αποφύγουν τον συνωστισμό σε ουρές. Έτσι, οι παραγωγοί ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες ανάπτυξης για κατηγορίες υψηλής ζήτησης ψαριών και θαλασσινών σε δίσκους και επενδύουν στην εγκατάσταση νέων γραμμών συσκευασίας. Σημειώνεται ότι η λιανεμπορική αλυσίδα Mercadona, η μεγαλύτερη αλυσίδα σούπερ μάρκετ στην Ισπανία, διαφοροποιεί την προσφορά της σε ψάρια και θαλασσινά προϊόντα, με αύξηση του χώρου στο ράφι για τα συσκευασμένα φρέσκα ψάρια και μεταβάλλοντας την επικέντρωσή της από τα κατεψυγμένα ψάρια παραγωγής κατετοποιημένων προμηθευτών της σε διάφορους μικρότερους εξειδικευμένους προμηθευτές, διατηρώντας παράλληλα το ευρύ προσφορά νωπών ψαριών και θαλασσινών σε ειδικευμένα σημεία πώλησης εντός των καταστημάτων.

Παρά τις σχετικά υψηλές τιμές τους στα ράφια των λιανεμπορικών καταστημάτων, ο σολομός Νορβηγίας και ο μπακαλιάρος υψηλής ποιότητας αποτελούν εξαιρετικά δημοφιλή ιχθυηρά προϊόντα μεταξύ των Ισπανών καταναλωτών. Ο σολομός βρίσκεται στο μενού σχεδόν κάθε ισπανικού εστιατορίου, ενώ ο νορβηγικός μπακαλιάρος προσελκύει την προσοχή των καταναλωτών ολόκληρο το χρόνο και επομένως έχει δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης. Ως αποτέλεσμα των ανησυχιών και των μέτρων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, με την αύξηση των απαιτήσεων σε υποδομές και υπηρεσίες logistics, αλλά και, πιο πρόσφατα, με την αναταραχή που έχει προκαλέσει στο διεθνές εμπορικό σύστημα η νέα εμπορική πολιτική των ΗΠΑ, η κατανάλωση φρέσκων ψαριών και θαλασσινών στην Ισπανία αναμένεται να επικεντρωθεί περισσότερο στα τοπικά παραγόμενα προϊόντα κατά τα προσεχή χρόνια, ενώ όσον αφορά τα εισαγόμενα ψάρια και θαλασσινά, τα κατεψυγμένα προϊόντα είναι πιθανό να κερδίσουν μεγαλύτερο έδαφος στην ισπανική αγορά.

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η εξάρτηση από τα αλιεύματα ψαριών και θαλασσινών αναμένεται να δοθεί έμφαση στην υδατοκαλλιέργεια, ώστε να επιτευχθούν σταθεροί όγκοι

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

παραγόμενων πρώτων υλών. Ένα από τα χαρακτηριστικά παραδείγματα ανάπτυξης νέων τύπων υδατοκαλλιεργειών αποτελεί το επενδυτικό project μονάδας εκτροφής χταποδιών από την ισπανική πολυεθνική Pescanova στις Κανάριες Νήσους. Σημειώνεται ότι στην περίοδο 2001-2023 το ισπανικό Κράτος, μέσω του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, έχει χρηματοδοτήσει 49 Εθνικά Σχέδια, στα οποία συμμετείχαν πάνω από 90 φορείς με σκοπό την υλοποίηση έργων βασισμένων σε νέες τεχνικές, επιστημονικές και οργανωτικές γνώσεις για την ενίσχυση της υδατοκαλλιέργειας στην Ισπανία. Οι θεματικοί υποκλάδοι στους οποίους επικεντρώνονται οι χρηματοδοτήσεις είναι οι ακόλουθοι: (α) διατροφή των ιχθυηρών, (β) υγεία και καλή διαβίωση των ιχθυηρών, (γ) γενετική και γονιδιωματική, (δ) φυσιολογία και αναπαραγωγή, (ε) μηχανική και διαχείριση, (στ) περιβάλλον και μετριασμός ή προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, (ζ) οικονομικές και κοινωνικές πτυχές, (η) παραγωγή κυανοβακτηρίων, μικροφυκών και αγγειόσπερμων.

Τα εθνικά στρατηγικά σχέδια για την αλιεία στην Ισπανία, τα οποία διαχειρίζεται το Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, επικεντρώνονται στην βιωσιμότητα, τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και την κερδοφορία του τομέα μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑ, 2021-2027). Περιλαμβάνουν το Πολυετές Στρατηγικό Σχέδιο για την Υδατοκαλλιέργεια, την καινοτομία στην αλιεία, την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας. Τα βασικά στοιχεία των Εθνικών Σχεδίων Αλιείας για την περίοδο 2025-2026 περιλαμβάνουν τις ακόλουθες θεματικές: (α) Βιωσιμότητα και Διαχείριση (προώθηση της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης -MSY- και της συμμόρφωσης με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, διασφαλίζοντας ότι η πλειονότητα των αλιευμάτων προέρχεται από βιώσιμες πηγές), (β) Εκσυγχρονισμός και Αποδοτικότητα (το στρατηγικό σχέδιο για την Καινοτομία και την Τεχνολογική Ανάπτυξη στοχεύει στον εκσυγχρονισμό του στόλου και στη βελτίωση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων, (γ) Διαχείριση της Διαδοχής των Γενεών (προώθηση της απασχόλησης των νέων και «επαγγελματοποίηση» του κλάδου αλιείας, (δ) Χρηματοδότηση (χρήση ευρωπαϊκών κονδυλίων, κυρίως του ΕΤΘΑ, για την εφαρμογή διαρθρωτικών μέτρων), (ε) Ισότητα και Κατανάλωση (σχέδιο και στρατηγικές για την ισότητα των φύλων για την προώθηση της κατανάλωσης ψαριών, με έμφαση στην ποιότητα και την ιχνηλασιμότητα), (στ) Έλεγχος και Έρευνα (επιτήρηση της παράνομης αλιείας και παρακολούθηση εμπορικών ειδών). Τα εν λόγω σχέδια σχεδιάζονται σε συνεργασία με τις Αυτόνομες Κοινότητες για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων, όπως η διαχείριση της Μεσογείου. Επιπλέον, από το έτος 2020 η ισπανική κυβέρνηση έχει διαθέσει κονδύλια πλησίον των 5 δισ. ευρώ σε έκτακτη στήριξη για τους τομείς των αγροδιατροφικών προϊόντων και της αλιείας, τα οποία χρηματοδοτούνται κυρίως μέσω κρατικών πόρων, καθώς και κονδυλίων του Σχεδίου Ανάκαμψης.

Κορυφαίος παίκτης της εγχώριας αγοράς στα ψάρια και τα θαλασσινά όλων των ειδών συνολικά είναι ο Όμιλος Pescanova, ακολουθούμενος από τους Όμιλους Iberconsa (Grupo Ibérica de Congelados) και Pescapuerta, ενώ πολύ σημαντικοί Όμιλοι είναι επίσης οι Importaco Casa Pons, Grupo Profand, Worldwide Fishing Company, Distribuidora Mariscos Rodríguez, Nudisco, Iceland Seafood Ibérica, Frime, Actemca, Calvo Distribución Alimentaria.

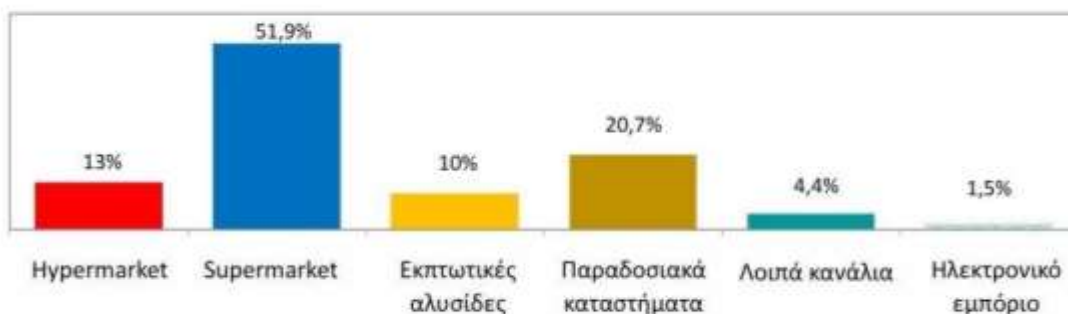
Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

3. Διανομή

Το 2024, το 51,9% του συνόλου των ιχθυηρών, μαλακίων και οστρακοειδών στην Ισπανία διανεμήθηκε μέσω σουπερμάρκετ, με τη μέση τιμή να είναι χαμηλότερη από τα περισσότερα από τα λοιπά κανάλια διανομής, στα 10,92 ευρώ ανά κιλό. Επίσης, σημαντικά μερίδια μεταξύ των καναλιών διανομής κατέχουν τα παραδοσιακά καταστήματα – ιχθυοπωλεία, οι αλυσίδες υπεραγορών και οι εκπαιδευτικές αλυσίδες, με ποσοστά 20,7%, 13% και 10% αντίστοιχα και μέσες τιμές διάθεσης των προϊόντων στα 11,9, στα 10,88 και στα 10,48 ευρώ αντίστοιχα.

Κατανομή καναλιών διανομής ιχθυηρών 2024

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Μέση τιμή ιχθυηρών ανά κανάλι διανομής σε ευρώ ανά κιλό το 2024

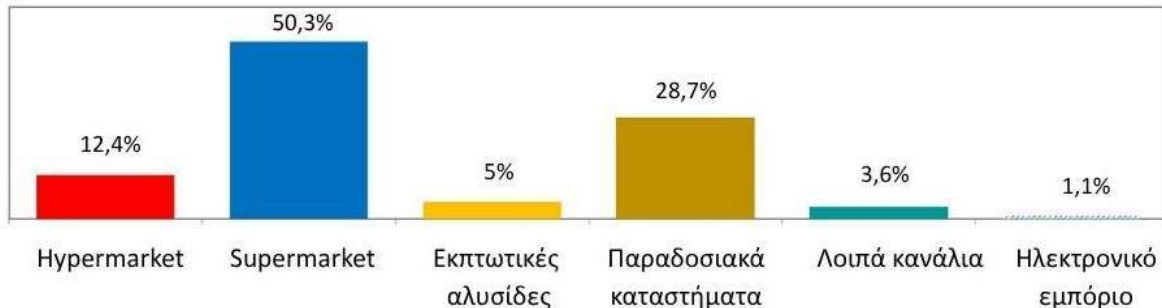
Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Όσον αφορά τα φρέσκα ψάρια, οι αλυσίδες σουπερ μάρκετ κατέχουν ηγετικό μερίδιο στη διανομή με 50,3%, ακολουθούμενες από τα παραδοσιακά καταστήματα με μερίδιο 28,7%. Η μέση τιμή πώλησης νωπών ψαριών ανήλθε το 2024 στα 9,94 ευρώ / κιλό. Στα σουπερ μάρκετ η μέση τιμή ανήλθε σε 9,69 ευρώ / κιλό ενώ στα παραδοσιακά καταστήματα στα 11,05 ευρώ / κιλό.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

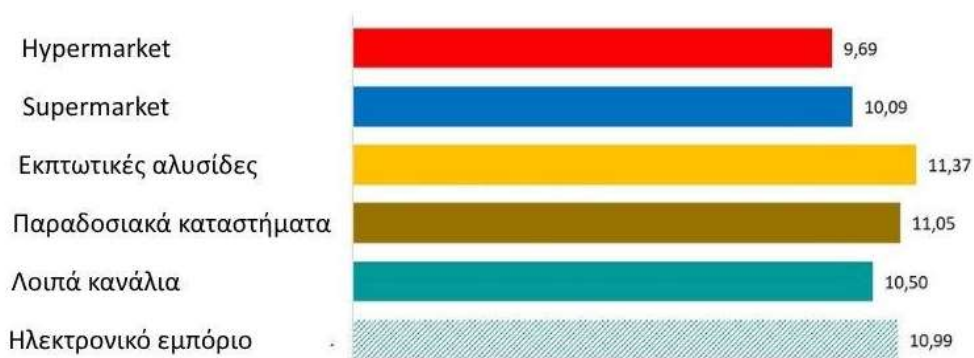
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Κατανομή καναλιών διανομής νωπών ψαριών 2024

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Μέση τιμή νωπών ψαριών ανά κανάλι διανομής σε ευρώ ανά κιλό το 2024

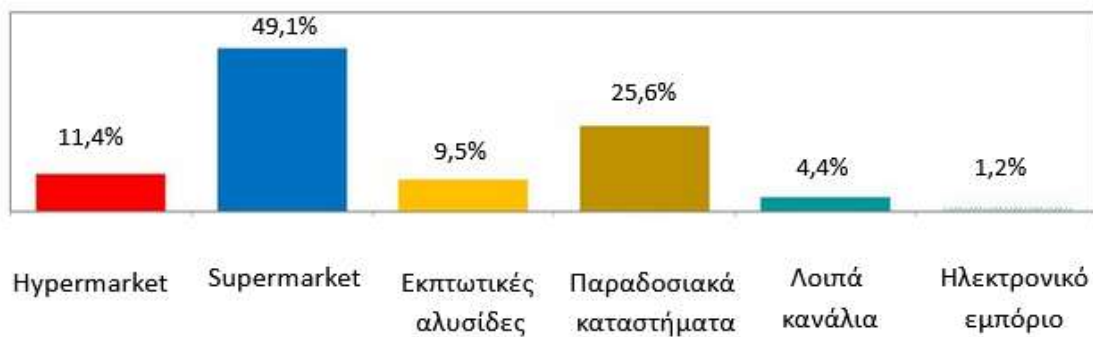
Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Στα νωπά θαλασσινά, από απόψεως καναλιών διανομής υπερτερούν οι αλυσίδες σούπερ μάρκετ με μερίδιο 49,1%, ακολουθούμενες από τα παραδοσιακά καταστήματα με μερίδιο 25,6%, τις υπεραγορές (μερίδιο 11,4%) και τις εκπτωτικές αλυσίδες (μερίδιο 9,5%), με μέσες τιμές διάθεσης στα 10,45 ευρώ, 12,62 ευρώ, 10,43 ευρώ και 9,33 ευρώ το κιλό, αντίστοιχα.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Κατανομή καναλιών διανομής νωπών θαλασσινών 2024

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Μέση τιμή νωπών θαλασσινών ανά κανάλι διανομής σε ευρώ ανά κιλό το 2024

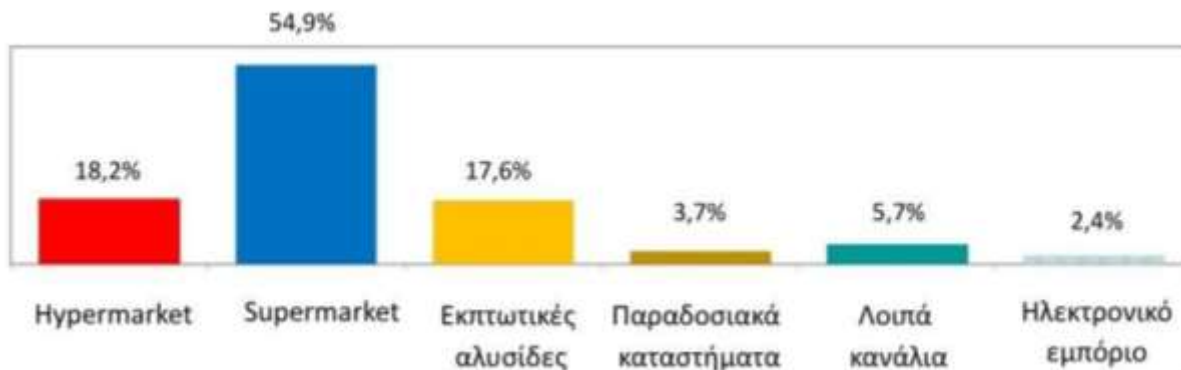
Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Στα κονσερβοποιημένα ιχθυηρά, περισσότερο από το μισό του συνόλου (54,9%) των προϊόντων διατέθηκε το 2024 στα καταστήματα σούπερ μάρκετ σε μέση τιμή 12,65 ευρώ ανά κιλό. Τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ ακολουθούν από απόψεως μεριδίων αγοράς οι υπεραγορές (μερίδιο 18,2%) και οι εκπαιδευτικές αλυσίδες (μερίδιο 17,6%).

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Κατανομή καναλιών διανομής κονσερβοποιημένων ιχθυρών 2024

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Μέση τιμή κονσερβοποιημένων ιχθυρών ανά κανάλι διανομής σε ευρώ ανά κιλό το 2024

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

4. Απασχόληση και στόλος

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, το 2024 απασχολήθηκαν στον κλάδο της αλιείας και υδατοκαλλιέργειών συνολικά 35.781 άτομα, εκ των οποίων 26.912 άτομα στον κλάδο αλιείας και 8.869 άτομα στις υδατοκαλλιέργειες. Μεγάλο μέρος των απασχολούμενων εργάζεται ως ελεύθεροι επαγγελματίες (όχι μισθωτή σχέση). Η διαχρονική εξέλιξη της απασχόλησης στον τομέα υποδεικνύει σχετική συρρίκνωσή του, δεδομένης της σταδιακής μείωσης των θέσεων εργασίας κάθε έτος (απασχολούμενοι ανέρχονταν σε 43.600 άτομα το 2020, σε 43.468 άτομα το 2021, σε 40.740 άτομα το 2022 και σε 38.200 το 2023).

Όσον αφορά τον ισπανικό αλιευτικό στόλο, αυτός μειώνεται με τα χρόνια τόσο σε αριθμό σκαφών όσο και σε ισχύ. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, το 2024 τα ισπανικά σκάφη ήταν 8.431 και η συνολική τους ισχύς έφθανε τα 738.860 KW, έναντι 8.548 σκαφών συνολικής ισχύος 753.428 KW το 2023.

Το 2024, το 49,4% του συνόλου των νηολογημένων αλιευτικών σκαφών δραστηριοποιείται στην περιοχή της Γαλιτίας, ενώ ακολουθεί η Ανδαλουσία (16,7%), οι Κανάριες Νήσοι (8,5%), η Καταλονία (7%) και η Βαλένθια (5,7%). Το 73% του ισπανικού αλιευτικού στόλου είναι μικρά παράκτια σκάφη μήκους κάτω των 12 μέτρων. Στον κλάδο της θαλάσσιας αλιείας, ο αριθμός των αλιευτικών εκμεταλλεύσεων το 2024 έφτασε τις 7.104 που παρείχαν απασχόληση σε 26.912 άτομα ή 20.712 μονάδες δυναμικού πλήρους απασχόλησης (UTA). Στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων το 2024 ανήλθε σε 5.183 οι οποίες παρείχαν απασχόληση σε 8.869 άτομα ή 6.134 μονάδες δυναμικού πλήρους απασχόλησης.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ

	2022	2023	2024
Αριθμός σκαφών	8.650	8.548	8.431
Αριθμός απασχολούμενων στην θαλάσσια αλιεία	30.494	29.960	26.912
Αριθμός απασχολούμενων στην υδατοκαλλιέργεια	10.253	8.240	8.869

Πηγή: Registro Europeo de Buques, ισπανικό Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας, Τροφίμων

5. Εμπόριο

Σύμφωνα με ιστορικά στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων που βασίζονται σε στοιχεία των ισπανικών τελωνειακών Αρχών, οι εισαγωγές προϊόντων υδρόβιας προέλευσης στην Ισπανία διατηρήθηκαν κατά την περίοδο 2005-2018 σε επίπεδα σταθερά υψηλότερα των 4,5 δισ. ευρώ, ενώ το 2018 οι εισαγωγές ξεπέρασαν τα 7,25 δισ. ευρώ καταγράφοντας τότε ιστορικά υψηλό επίπεδο. Από την άλλη πλευρά, οι εξαγωγές της Ισπανίας, από το 2005 υπερβαίνουν σταθερά τα 2 δισ. ευρώ, ενώ το 2018 αυτές είχαν ανέλθει στο ιστορικά υψηλό τότε επίπεδο των 4,2 δισ. ευρώ. Γενικά έχει παρατηρηθεί συνεχής αύξηση στις εισαγωγές και τις εξαγωγές της Ισπανίας από το έτος 2014, τόσο σε αξίες όσο και σε ποσότητες, με εξαίρεση την ελαφρά

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

οπισθοχώρηση που παρατηρήθηκε αρχικά το 2023, οπότε οι ισπανικές εξαγωγές ιχθυηρών ανήλθαν σε αξία σε 5,478 δισ. ευρώ και σε όγκο σε 1,146 εκατ. τόνους, ενώ οι εισαγωγές ιχθυηρών ανήλθαν σε αξία σε 8,48 δισ. ευρώ και σε ποσότητα σε 1,695 εκατ. τόνους, με την αξία του εμπορικού ελλείμματος του κλάδου να ανέρχεται το 2023 σε 3 δισ. ευρώ. Το 2024, οι ισπανικές εξαγωγές ιχθυηρών ανήλθαν σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα, 1,125 εκατ. τόνους σε όγκο και 5,447 δισ. ευρώ σε αξία, ενώ οι εισαγωγές ανήλθαν αντίστοιχα σε 1,764 εκατ. τόνους και 8,745 δισ. ευρώ, με το κλαδικό εμπορικό έλλειμμα να αυξάνεται στα 3,3 δισ. ευρώ.

Αξιοσημείωτο είναι ότι το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό των εισαγωγών της χώρας σε ιχθυηρά -πέραν των νωπών ψαριών- προέρχεται από τρίτες χώρες εκτός της Ε.Ε., ενώ αντίθετα η Ισπανία εξάγει ιχθυηρά κυρίως στην ευρωπαϊκή αγορά, πέραν των κατεψυγμένων ψαριών.

5.1 Εισαγωγές

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, το 2024 αυξήθηκε τόσο ο όγκος των ισπανικών εισαγωγών ιχθυηρών κατά 4,1%, όσο και η αξία τους κατά ποσοστό 3,1%. Η Ισπανία εισήγαγε συνολικά 227.252 τόνους φρέσκων ψαριών, εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος (164.193 τόνοι) προήλθε από χώρες της Ε.Ε. Όσον αφορά τις εισαγωγές μαλακίων, αυτές συνολικά ανήλθαν σε 402.190 τόνους, εκ των οποίων μόνον οι 68.384 τόνοι εισήχθησαν από την Ε.Ε. Η Ισπανία εισήγαγε εξάλλου 201.176 τόνους οστρακοειδών, από τα οποία 28.571 τόνοι προήλθαν από ευρωπαϊκές χώρες. Σε όρους ποσοτήτων εισαγωγών, τα μαλάκια είναι η κατηγορία που εισάγεται, κατά κύριο λόγο, από την Ισπανία, αντιπροσωπεύοντας το 2024 το 22,8% του συνόλου. Στη δεύτερη θέση κατατάσσονται τα κατεψυγμένα ψάρια (15,6%), ακολουθούν οι κονσέρβες ψαριών (13,2%), τα φρέσκα ψάρια (12,9%), τα φιλέτα ψαριού (11,6%) και τα οστρακοειδή (11,4%). Από την άλλη πλευρά, σε όρους αξιών, τα μαλάκια αντιπροσωπεύουν το 24,7% των συνολικών εισαγωγών, τα φρέσκα ψάρια το 16,4% του συνόλου, ακολουθούμενα από τα οστρακοειδή (ποσοστό 15,5%).

5.2 Εξαγωγές

Ομοίως σύμφωνα με τα στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, μείωση γνώρισαν και οι ισπανικές εξαγωγές του κλάδου, οι οποίες το 2024 έφθασαν τους 1.121.145 τόνους, που αντιστοιχούν σε μείωση 2,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ σε αξία οι εξαγωγές ανήλθαν το 2024 σε 5,45 δισ. ευρώ (μείωση 0,56%). Τα κατεψυγμένα ψάρια ηγήθηκαν των εξαγωγών με ποσοστό 35,2% επί του συνόλου (349.904 τόνοι) και τα οποία, στην πλειονότητά τους εξήχθησαν σε τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε. Ακολούθησαν τα μαλάκια (20,8%), τα κονσερβοποιημένα ψάρια (14,6%) και τα νωπά ψάρια (9,5%). Αναφορικά με την αξία των εξαγωγών, τα μαλάκια συνεισέφεραν στο 22% της συνολικής αξίας των εξαγωγών, ακολουθούμενα από τα κονσερβοποιημένα ψάρια (μερίδιο 20,8%) και τα κατεψυγμένα ψάρια (μερίδιο 14,5%). Στους κατωτέρω δύο πίνακες βλέπουμε τα μεγέθη των ισπανικών εισαγωγών και εξαγωγών ιχθυηρών κατά τα έτη 2023 και 2024, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων που βασίζονται σε στοιχεία των ισπανικών τελωνειακών Αρχών.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ-ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΝΑ ΟΜΑΔΕΣ ΧΩΡΩΝ (ΕΤΟΣ 2023)

Προϊόντα	Προέλευση/Προορισμός	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ		ΕΞΑΓΩΓΕΣ	
		Ποσότητα (Τόνοι)	Αξία (σε χιλ. ευρώ)	Ποσότητα (Τόνοι)	Αξία (σε χιλ. ευρώ)
0301. Ζωντανά ψάρια	Χώρες ΕΕ(27)	14.156	108.269,48	5.686	32.039,32
	Τρίτες χώρες	7.304	75.863,67	8	1.175,08
	ΣΥΝΟΛΟ	21.460	184.133,15	5.694	33.214,40
0302. Φρέσκα ψάρια	Χώρες ΕΕ(27)	174.106	990.500,99	93.921	544.874,85
	Τρίτες χώρες	56.700	408.246,95	10.605	127.213,19
	ΣΥΝΟΛΟ	230.805	1.398.747,94	104.527	672.088,04
0303. Κατεψυγμένα ψάρια	Χώρες ΕΕ(27)	73.317	165.392,26	105.902	350.745,98
	Τρίτες χώρες	184.948	479.921,05	270.367	513.206,19
	ΣΥΝΟΛΟ	258.265	645.313,31	376.269	863.952,17
0304. Φιλέτα ψαριού	Χώρες ΕΕ(27)	32.638	253.708,54	64.377	478.772,67
	Τρίτες χώρες	161.684	812.538,93	7.229	99.613,54
	ΣΥΝΟΛΟ	194.322	1.066.247,48	71.607	578.386,21
0305. Ψάρια παστά, σε άλυμη κλπ.	Χώρες ΕΕ(27)	9.827	86.166,04	7.477	89.586,97
	Τρίτες χώρες	18.212	138.897,32	6.088	28.942,42
	ΣΥΝΟΛΟ	28.039	225.063,35	13.565	118.529,39
0306. Οστρακοειδή	Χώρες ΕΕ(27)	24.446	211.048,62	54.009	464.100,07
	Τρίτες χώρες	169.779	1.121.683,17	2.936	30.466,09
	ΣΥΝΟΛΟ	194.225	1.332.731,78	56.945	494.566,16
0307. Μαλάκια	Χώρες ΕΕ(27)	62.795	324.881,79	191.466	961.649,55
	Τρίτες χώρες	330.077	1.778.821,67	40.254	223.412,10
	ΣΥΝΟΛΟ	392.872	2.103.703,46	231.720	1.185.061,65
1604. Προμαγειρεμένα κονσερβοποιημένα ψάρια	Χώρες ΕΕ(27)	34.808	182.253,70	143.864	941.649,55
	Τρίτες χώρες	161.593	886.702,78	15.383	130.233,49
	ΣΥΝΟΛΟ	196.402	1.068.956,49	159.247	1.072.103,47
1605. Προμαγειρεμένα οστρακοειδή – μαλάκια	Χώρες ΕΕ(27)	7.079	46.538,54	55.243	223.650,86
	Τρίτες χώρες	44.390	165.458,97	10.845	94.705,08
	ΣΥΝΟΛΟ	51.469	211.997,52	66.088	318.355,94
1504. Ιχθυέλαια	Χώρες ΕΕ(27)	20.417	46.398,17	14.962	61.821,77
	Τρίτες χώρες	18.470	59.234,12	576	3.452,77
	ΣΥΝΟΛΟ	38.887	105.632,29	15.539	65.274,54
230120. Ιχθυάλευρα	Χώρες ΕΕ(27)	19.590	28.650,86	42.685	73.181,04
	Τρίτες χώρες	68.963	109.575,28	2.126	3.468,99
	ΣΥΝΟΛΟ	88.553	138.226,14	44.811	76.650,03
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΕΣ ΕΕ (27)		473.180	2.443.809,00	779.592	4.222.293,05
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ		1.222.120	6.036.943,92	366.418	1.255.888,95
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ		1.695.300	8.480.752,92	1.146.010	5.478.182,00

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación)

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΚΑΜΛΙΕΡΓΕΙΑΣ-ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΝΑ ΟΜΑΔΕΣ ΧΩΡΩΝ (ΕΤΟΣ 2024)

Προϊόντα	Προέλευση/Προορισμός	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ		ΕΞΑΓΩΓΕΣ	
		Ποσότητα (Τόνοι)	Αξία (σε χιλ. ευρώ)	Ποσότητα (Τόνοι)	Αξία (σε χιλ. ευρώ)
0301. Ζωντανά ψάρια	Χώρες ΕΕ(27)	20.495	149.430,46	4.165	31.187,48
	Τρίτες χώρες	271	4.105,54	31	1.913,78
	ΣΥΝΟΛΟ	20.766	153.536,00	4.196	33.101,25
0302. Φρέσκα ψάρια	Χώρες ΕΕ(27)	164.193	966.038,17	96.229	542.243,02
	Τρίτες χώρες	63.058	470.588,99	10.238	141.965,04
	ΣΥΝΟΛΟ	227.252	1.436.627,16	106.467	684.208,06
0303. Κατεψυγμένα ψάρια	Χώρες ΕΕ(27)	67.584	174.352,95	111.685	361.366,63
	Τρίτες χώρες	207.973	512.900,28	238.220	430.589,05
	ΣΥΝΟΛΟ	275.557	687.253,23	349.904	791.955,68
0304. Φιλέτα ψαριού	Χώρες ΕΕ(27)	42.197	296.855,01	57.081	399.460,50
	Τρίτες χώρες	162.090	776.594,37	6.627	81.636,38
	ΣΥΝΟΛΟ	204.287	1.073.449,38	63.707	481.096,88
0305. Ψάρια παστά, σε άλμη κλπ.	Χώρες ΕΕ(27)	7.993	71.791,75	8.174	88.336,08
	Τρίτες χώρες	18.634	155.068,83	6.198	32.326,82
	ΣΥΝΟΛΟ	26.627	226.860,58	14.373	120.662,90
0306. Οστρακοειδή	Χώρες ΕΕ(27)	28.571	230.941,54	55.226	467.464,98
	Τρίτες χώρες	172.605	1.124.253,20	3.735	36.372,71
	ΣΥΝΟΛΟ	201.176	1.355.194,74	58.961	503.837,68
0307. Μαλάκια	Χώρες ΕΕ(27)	68.384	334.565,62	195.108	997.550,00
	Τρίτες χώρες	333.806	1.827.692,15	38.140	220.339,37
	ΣΥΝΟΛΟ	402.190	2.162.257,77	233.247	1.197.889,37
1604. Προμαγειρεμένα - κονσερβοποιημένα ψάρια	Χώρες ΕΕ(27)	42.350	211.692,79	147.589	989.483,98
	Τρίτες χώρες	190.629	998.583,52	16.269	143.971,59
	ΣΥΝΟΛΟ	232.979	1.210.276,31	163.858	1.133.455,57
1605. Προμαγειρεμένα οστρακοειδή – μαλάκια	Χώρες ΕΕ(27)	8.047	46.524,90	57.121	253.245,83
	Τρίτες χώρες	49.212	173.415,74	12.741	115.691,95
	ΣΥΝΟΛΟ	57.259	219.940,64	69.862	368.937,78
1504. Ιχθυέλαια	Χώρες ΕΕ(27)	16.180	31.026,94	13.344	57.851,15
	Τρίτες χώρες	23.237	74.038,63	638	3.908,52
	ΣΥΝΟΛΟ	39.417	105.065,57	13.981	61.759,67
230120. Ιχθυάλευρα	Χώρες ΕΕ(27)	13.714	19.922,41	40.393	66.543,40
	Τρίτες χώρες	63.197	94.706,73	2.195	3.858,47
	ΣΥΝΟΛΟ	76.911	114.629,14	42.588	70.401,87
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΕΣ ΕΕ (27)		479.707	2.533.142,54	786.113	4.234.733,05
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ		1.284.712	6.211.947,98	335.032	1.212.573,67
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ		1.764.419	8.745.090,51	1.121.145	5.447.306,71

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación)

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

6. Διμερές Εμπόριο (Ελλάδα / Ισπανία)

Η Ισπανία αποτελεί έναν εκ των σημαντικών προμηθευτών προϊόντων θαλάσσιας αλιείας και υδατοκαλλιέργειών για την Ελλάδα, με αξία εξαγωγών προς Ελλάδα της τάξεως των 76,82 εκατ. ευρώ το 2025 (στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ., συνολικά όσον αφορά προϊόντα δασμολογικού κεφαλαίου 03). Όσον αφορά τις εξαγωγές ιχθυηρών της Ελλάδας, η ισπανική αγορά παραμένει η δεύτερη σημαντικότερη από πλευράς απορρόφησης σε όρους αξίας των ελληνικών εξαγωγών προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας, μετά την Ιταλία και μπροστά από την Γαλλία, με αξία εξαγωγών 240,32 εκατ. ευρώ το 2025 (στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ., συνολικά όσον αφορά προϊόντα δασμολογικού κεφαλαίου 03).

Σύμφωνα με στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (DataComex) έτους 2025, από την πλευρά της Ισπανίας, τα ελληνικά ιχθυηρά βρίσκονται στην 14^η θέση αναφορικά με τις συνολικές εισαγωγές της Ισπανίας και στην 6^η θέση από την άποψη των Ευρωπαϊών προμηθευτών της Ισπανίας. Από την άλλη, η Ελλάδα αποτελεί την 8^η μεγαλύτερη αγορά για τα ισπανικά ιχθυηρά και τον 5^ο μεγαλύτερο Ευρωπαίο πελάτη των ισπανικών εξαγωγών του είδους.

Σύμφωνα με τα ελληνικά στοιχεία (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), το διμερές εμπορικό ισοζύγιο αλιευμάτων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας είναι υπέρ της Ελλάδας επί σειρά ετών και για το 2025 αυτό ανήλθε, σημαντικά διευρυμένο, στα 163,49 εκατ. ευρώ. Οι ελληνικές εξαγωγές στην ισπανική αγορά αφορούν κυρίως τα νωπά ψάρια, τα οποία το 2025 αποτέλεσαν το 92% της συνολικής αξίας των ελληνικών εξαγωγών. Τα μαλακόστρακα αντιπροσώπευαν το 2025 το 3,12%, τα φιλέτα ψαριών το 2,7% και τα κατεψυγμένα ψάρια το 1,5% των ελληνικών εξαγωγών προς Ισπανία. Αντίστοιχα, οι ελληνικές εισαγωγές από την Ισπανία αφορούσαν το 2025 κυρίως μαλάκια (46,1%), ψάρια νωπά (22%), κατεψυγμένα ψάρια (14,5%), μαλακόστρακα (7%) και φιλέτα ψαριών (5,4%). Η Ισπανία πραγματοποιεί επίσης σημαντικότερες εξαγωγές στην Ελλάδα κονσερβοποιημένων ψαριών της τάξεως των 8,19 εκατ. ευρώ, καθώς και κονσερβοποιημένων μαλακίων / μαλακοστράκων της τάξεως των 6,59 εκατ. ευρώ το 2025.

Στους κατωτέρω πίνακες εμφανίζονται αναλυτικά τα δεδομένα που σχετίζονται με τις ελληνικές εξαγωγές ιχθυηρών προς Ισπανία και τις ελληνικές εισαγωγές από Ισπανία την τριετία 2023-2025, με βάση τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

**ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΡΟΣ ΙΣΠΑΝΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ-ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΝΑ ΠΡΟΪΟΝ (ΕΤΗ 2023-2025)**

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2023		2024		2025		Μεταβολή αξίας 2023-25 (%)
		Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	
0302'	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	195.698.915	38.718.456	199.293.886	36.414.970	220.734.776	35.410.196	+12,8%
0306'	Μαλακόστρακα, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, έστω και χωρίς το όστρακό τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα σε απλή ψύξη, κατεψυγμένα	5.790.095	1.114.917	6.593.299	1.203.914	7.607.825	1.262.972	+31,4%
0304'	Φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών, έστω και αλεσμένα, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα κλπ.	1.758.387	212.524	3.986.098	435.758	6.462.371	486.891	+267,5%
0303'	Ψάρια, βρώσιμα, κατεψυγμένα	3.270.880	1.047.872	3.285.767	1.043.064	3.608.979	920.599	+10,3%
0301'	Ψάρια ζωντανά	329.942	45.643	669.131	30.129	722.084	39.928	+118,9%
0307'	Μαλάκια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, έστω και χωρίς το όστρακό τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα σε απλή ψύξη, κατεψυγμένα κλπ.	1.348.544	866.021	949.749	462.126	578.388	102.002	-57,1%
1604'	Παρασκευάσματα και κονσέρβες ψαριών, καθώς και χαβιάρι και τα υποκατάστατα αυτού που παρασκευάζονται από αυγά ψαριού	6.578	759	21.403	1.275	314.356	88.501	+4678,9%
0305'	Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη, καπνιστά	141.197	1.819	201.158	9.275	256.816	12.242	+81,9%
1605'	Μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια, παρασκευασμένα ή διατηρημένα	9.552	2.548	6.935	952	141.736	11.848	+1383,8%
0308'	Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα από τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα κλπ.	51.450	6.550	-	-	15.252	462	-70,4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Αξίες σε ευρώ, ποσότητες σε κιλά.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

**ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΙΣΠΑΝΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΛΙΛΙΙΑΣ ΚΑΙ
ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ-ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΝΑ ΠΡΟΪΟΝ (ΕΤΗ 2023-2025)**

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2023		2024		2025		Μεταβολή αξίας 2023-25 (%)
		Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	
0307'	Μαλάκια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, έστω και χωρίς το όστρακό τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα σε απλή ψύξη, κατεψυγμένα κλπ.	34.389.065	6.031.446	39.344.963	7.725.307	33.220.622	5.350.003	-3,4%
0302'	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	12.256.446	1.796.803	15.089.207	2.209.708	15.816.456	1.841.073	+29,0%
0303'	Ψάρια, βρώσιμα, κατεψυγμένα	10.810.420	3.756.069	10.470.873	4.052.020	10.412.963	3.766.533	-3,7%
1604'	Παρασκευάσματα και κονσέρβες ψαριών, καθώς και χαβιάρι και τα υποκατάστατα αυτού που παρασκευάζονται από αυγά ψαριού	9.671.641	1.665.036	9.042.683	1.749.879	8.193.440	1.502.753	-15,3%
1605'	Μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια, παρασκευασμένα ή διατηρημένα	4.367.711	888.150	5.099.732	996.551	6.591.853	1.142.252	+50,9%
0306'	Μαλακόστρακα, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, έστω και χωρίς το όστρακό τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα σε απλή ψύξη, κατεψυγμένα κλπ.	7.568.056	823.614	6.049.866	605.517	5.063.510	516.591	-33,1%
0304'	Φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών, έστω και αλεσμένα, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα	5.519.933	930.703	5.256.610	993.101	3.907.052	772.759	-29,2%
0305'	Ψάρια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη, καπνιστά	299.199	43.663	449.149	256.074	1.711.163	410.878	+471,9%

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Μεταβολή αξίας 2021-23 (%)
0308'	Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα από τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα κλπ.	2.084.381	388.105	1.005.735	166.253	1.279.866	209.674	-38,6%
0301'	Ψάρια ζωντανά	498.197	32.187	543.873	62.565	617.418	41.275	+23,9%
0309'	Αλεύρια ψαριών, μαλακοστράκων κλπ.	3.638	1.008	-	-	25.948	2.977	+613,2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Αξίες σε ευρώ, ποσότητες σε κιλά

7. Ανάλυση ανταγωνισμού στις ισπανικές εισαγωγές ιχθυρών 2025 (κατά τετραψήφιους ΚΔ)

Αμέσως κατωτέρω προβαίνουμε σε ανάλυση της κατάστασης που επικρατεί όσον αφορά τον ανταγωνισμό στις εισαγωγές των κύριων κατηγοριών ιχθυρών στην Ισπανία το 2025 (σε τετραψήφιους δασμολογικούς κωδικούς), με εμφάνιση των κύριων προμηθευτριών χωρών, σε αξίες, σε όγκους, μέσες τιμές εισαγωγής και μερίδιο αγοράς (με βάση τις εισαγόμενες ποσότητες).

Η ανάλυση βασίζεται στα στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (DataComex).

Δασμολογικός Κωδικός 0302, νωπά ψάρια				
Χώρα	Ευρώ	Κιλά	Μέση Τιμή	Μερίδιο
Σουηδία	304.811.178	40.791.455	7,47	17,0%
Νορβηγία	216.912.375	29.596.480	7,33	12,3%
Ελλάδα	202.207.369	31.684.906	6,38	13,2%
Γαλλία	196.702.542	37.190.037	5,29	15,5%
Πορτογαλία	134.185.524	34.870.000	3,85	14,5%
Μαρόκο	73.204.643	7.798.179	9,39	3,2%
Ολλανδία	59.942.073	7.188.467	8,34	3,0%
Δανία	59.324.322	7.285.317	8,14	3,0%
Νήσοι Φερόε	44.133.783	6.116.988	7,21	2,5%
Λοιπές χώρες	237.254.753	37.487.891	6,33	15,6%
Σύνολο	1.528.678.562	240.009.718	6,37	100,0%

Πηγή: DataComex

Στην κατηγορία των νωπών ψαριών, η χώρα μας κατέχει μερίδιο 13,2% σε ποσότητες, κατέχοντας την τέταρτη θέση πίσω από τις Σουηδία (μερίδιο 17%), Γαλλία (μερίδιο 15,5%) και Πορτογαλία (μερίδιο 14,5%) και την τρίτη θέση σε αξίες, με εξαγωγές ύψους 202,21 εκατ. ευρώ.

Στην κατηγορία των κατεψυγμένων ψαριών, τα μεγαλύτερα μερίδια σε ποσότητες κατέχουν το Μαρόκο (18,6%), η Πορτογαλία (11,3%), και οι Σεϋχέλλες (5,3%), ακολουθούμενες από τη Ν.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Αφρική (5%) και την Γαλλία (4,9%). Η Ελλάδα στην κατηγορία των κατεψυγμένων ψαριών είχε το 2025 εξαγωγές αξίας 8,59 εκατ. ευρώ και ποσότητας 1.353 τόνων, με μερίδιο 0,47% της ισπανικής αγοράς.

Δασμολογικός Κωδικός 0303, Κατεψυγμένα ψάρια				
Χώρα	Ευρώ	Κιλά	Μέση Τιμή	Μερίδιο
Πορτογαλία	87.146.268	32.391.732	2,69	11,3%
Μαρόκο	58.577.592	53.640.814	1,09	18,6%
Χιλή	55.732.209	10.595.878	5,26	3,7%
Ν. Αφρική	54.716.875	14.334.503	3,82	5,0%
Ναμίμπια	35.196.890	7.035.714	5,00	2,4%
Γαλλία	34.004.096	14.031.470	2,42	4,9%
Σεϋχέλλες	32.756.111	15.331.054	2,14	5,3%
Ολλανδία	30.932.954	11.284.622	2,74	3,9%
Εκουαδόρ	28.612.148	10.961.646	2,61	3,8%
Λοιπές χώρες	325.917.990	118.172.886	2,76	41,1%
Σύνολο	743.593.133	287.780.318	2,58	100,0%

Πηγή: DataComex

Δασμολογικός Κωδικός 0304, Φιλέτα ψαριών				
Χώρα	Ευρώ	Κιλά	Μέση Τιμή	Μερίδιο
Ναμίμπια	193.804.942	36.503.295	5,31	16,7%
Κίνα	131.378.026	28.825.933	4,56	13,2%
Ισλανδία	108.385.894	14.730.404	7,36	6,7%
Ν. Αφρική	67.302.375	11.772.360	5,72	5,4%
Αργεντινή	65.601.537	19.930.179	3,29	9,1%
Σουηδία	62.551.299	5.032.500	12,43	2,3%
Ολλανδία	59.112.530	7.979.939	7,41	3,7%
ΗΠΑ	51.764.752	19.761.638	2,62	9,1%
Πορτογαλία	49.461.914	10.449.124	4,73	4,8%
Λοιπές χώρες	414.547.813	63.329.324	6,55	29,0%
Σύνολο	1.203.911.080	218.314.695	5,51	100,0%

Πηγή: DataComex

Στην κατηγορία των φιλέτων ψαριών, το μεγαλύτερο μερίδιο σε ποσότητες κατέχει η Ναμίμπια (16,7%), ακολουθούμενη από την Κίνα (13,2%), την Αργεντινή (9,1%), τις ΗΠΑ (9,1%) και την Ισλανδία (6,7%). Η Ελλάδα στην κατηγορία των φιλέτων ψαριών είχε το 2025 εξαγωγές αξίας 3,58 εκατ. ευρώ και ποσότητας 260,5 τόνων, με μερίδιο 0,12% της ισπανικής αγοράς.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Δασμολογικός Κωδικός 0305, Ψάρια αποξηραμένα, αλατισμένα, καπνιστά				
Χώρα	Ευρώ	Κιλά	Μέση Τιμή	Μερίδιο
Ισλανδία	55.259.290	5.477.951	10,09	19,2%
Νήσοι Φερόε	53.192.095	5.245.750	10,14	18,4%
Γερμανία	24.541.650	2.046.765	11,99	7,2%
Νορβηγία	23.502.905	3.184.967	7,38	11,2%
Ολλανδία	22.062.088	2.361.672	9,34	8,3%
Λιθουανία	11.024.636	726.958	15,17	2,5%
Σουηδία	10.271.560	1.328.605	7,73	4,7%
Αλβανία	9.922.070	597.594	16,60	2,1%
Γαλλία	9.219.363	940.271	9,81	3,3%
Λοιπές χώρες	49.068.386	6.646.171	7,38	23,3%
Σύνολο	268.064.044	28.556.705	9,39	100,0%

Πηγή: DataComex

Στην κατηγορία των αποξηραμένων και παστών ψαριών, το μεγαλύτερο μερίδιο σε ποσότητες κατέχουν το 2025 η Ισλανδία (19,2%) ακολουθούμενη από τα Νησιά Φερόε (18,4%), τη Νορβηγία (11,2%) και την Ολλανδία(8,3%). Η Ελλάδα στην κατηγορία των αποξηραμένων / παστών ψαριών είχε το 2025 εξαγωγές προς Ισπανία αξίας 23,09 χιλ. ευρώ και ποσότητας 4,75 τόνους, χωρίς να κατέχει κάποιο αξιόλογο μερίδιο της ισπανικής αγοράς (0,02%).

Δασμολογικός Κωδικός 0306, Μαλακόστρακα				
Χώρα	Ευρώ	Κιλά	Μέση Τιμή	Μερίδιο
Εκουαδór	435.482.721	88.833.792	4,90	43,3%
Αργεντινή	247.085.327	37.919.591	6,52	18,5%
Κίνα	100.025.109	13.503.432	7,41	6,6%
Μαρόκο	95.233.665	4.822.972	19,75	2,3%
Γαλλία	68.431.490	7.357.097	9,30	3,6%
Πορτογαλία	56.014.290	7.301.665	7,67	3,6%
Καναδάς	47.755.706	2.965.294	16,10	1,4%
Ιρλανδία	33.536.484	2.888.239	11,61	1,4%
Ην. Βασίλειο	32.033.337	3.043.405	10,53	1,5%
Λοιπές χώρες	294.763.572	36.624.234	8,05	17,8%
Σύνολο	1.410.361.700	205.259.721	6,87	100,0%

Πηγή: DataComex

Στην κατηγορία των οστρακοειδών, το μεγαλύτερο μερίδιο σε ποσότητες κατέχει το Εκουαδór (43,3%), ακολουθούμενο από την Αργεντινή (18,5%), καθώς και με μικρότερα μερίδια την Κίνα (6,6%), την Πορτογαλία (3,6%) και την Γαλλία (3,6%). Η Ελλάδα στην κατηγορία των οστρακοειδών είχε το 2025 εξαγωγές προς Ισπανία αξίας 7,06 εκατ. ευρώ και ποσότητας 1.342 τόνων, με μερίδιο 0,65 % της ισπανικής αγοράς.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Στην κατηγορία των μαλακίων, το μεγαλύτερο μερίδιο σε ποσότητες κατέχουν το Μαρόκο (16%), οι Μαλβίνες Νήσοι -Falkland (13,3%), το Περού (13,2%) και η Κίνα (10%). Η Ελλάδα στην κατηγορία των μαλακίων είχε το 2025 εξαγωγές προς Ισπανία αξίας 1,27 εκατ. ευρώ και ποσότητας 215,95 τόνων, με μερίδιο 0,05% της ισπανικής αγοράς.

Δασμολογικός Κωδικός 0307, Μαλάκια				
Χώρα	Ευρώ	Κιλά	Μέση Τιμή	Μερίδιο
Μαρόκο	621.741.939	68.579.514	9,07	16,0%
Μαυριτανία	399.094.164	35.540.924	11,23	8,3%
Μαλβίνες Νήσοι	227.742.407	57.327.169	3,97	13,3%
Περού	222.260.572	56.748.868	3,92	13,2%
Κίνα	182.457.712	42.972.970	4,25	10,0%
Ινδία	171.091.914	32.090.413	5,33	7,5%
Γαλλία	135.728.100	26.550.650	5,11	6,2%
Πορτογαλία	115.906.102	19.972.377	5,80	4,6%
Χιλή	97.079.489	24.412.521	3,98	5,7%
Λοιπές χώρες	378.505.204	65.716.152	5,76	15,3%
Σύνολο	2.551.607.604	429.911.559	5,94	100,0%

Πηγή: DataComex

Στην κατηγορία των κονσερβοποιημένων ψαριών, το μεγαλύτερο μερίδιο σε ποσότητες κατέχει το Εκουαδόρ (29,6%), ακολουθούμενο από την Κίνα (12,6%) και την Πορτογαλία (10,8%). Η Ελλάδα στην κατηγορία των κονσερβοποιημένων ψαριών είχε το 2025 εξαγωγές προς Ισπανία αξίας 424,29 χιλ. ευρώ και ποσότητας 55,67 τόνων, με μερίδιο 0,02% της ισπανικής αγοράς.

Δασμολογικός Κωδικός 1604, Κονσερβοποιημένα ψάρια				
Χώρα	Ευρώ	Κιλά	Μέση Τιμή	Μερίδιο
Εκουαδόρ	351.065.155	76.604.679	4,58	29,6%
Πορτογαλία	141.298.570	28.082.809	5,03	10,8%
Κίνα	139.430.750	32.717.142	4,26	12,6%
Μαρόκο	138.174.887	16.089.207	8,59	6,2%
Παπούα Νέα Γουινέα	67.638.731	13.975.931	4,84	5,4%
Φιλιππίνες	63.292.498	13.051.413	4,85	5,0%
Μαυρίκιος	60.021.644	11.335.678	5,29	4,4%
Πράσινο Ακρωτήριο	50.784.076	7.463.442	6,80	2,9%
Ινδονησία	43.509.689	9.400.550	4,63	3,6%
Λοιπές χώρες	270.531.753	50.274.999	5,38	19,4%
Σύνολο	1.325.747.752	258.995.851	5,12	100,0%

Πηγή: DataComex

Τέλος, στην κατηγορία των κονσερβοποιημένων μαλακίων και μαλακοστράκων, το μεγαλύτερο

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

μερίδιο σε ποσότητες κατέχει η Χιλή (42,5%), ακολουθούμενη από το Βιετνάμ (36,1%) και την Ολλανδία (4,1%). Η Ελλάδα στην κατηγορία των κονσερβοποιημένων μαλακίων / μαλακοστράκων είχε το 2025 εξαγωγές προς Ισπανία αξίας 291,99 χιλ. ευρώ και ποσότητας 39,2 τόνων, με μερίδιο 0,07% της ισπανικής αγοράς.

Δασμολογικός Κωδικός 1605, Κονσερβοποιημένα μαλάκια, μαλακόστρακα				
Χώρα	Ευρώ	Κιλά	Μέση Τιμή	Μερίδιο
Χιλή	93.588.972	23.342.579	4,01	42,5%
Βιετνάμ	33.175.202	19.846.918	1,67	36,1%
Ολλανδία	16.229.634	2.265.027	7,17	4,1%
Τουρκία	13.685.912	1.104.626	12,39	2,0%
Ην. Βασίλειο	8.800.414	510.492	17,24	0,9%
Πορτογαλία	8.679.919	1.350.268	6,43	2,5%
Γαλλία	7.606.017	1.397.412	5,44	2,5%
Περου	7.119.588	1.706.605	4,17	3,1%
Ονδούρα	5.927.671	639.971	9,26	1,2%
Λοιπές χώρες	23.071.936	2.803.087	8,23	5,1%
Σύνολο	217.885.263	54.966.985	3,96	100,0%

Πηγή: DataComex

8. Ζητήματα που αντιμετωπίζει ο ισπανικός κλάδος ιχθυερών

Ο κλάδος ιχθυερών της Ισπανίας, σύμφωνα με την Ισπανική Συνομοσπονδία Αλιείας (CEPESCA), αντιμετωπίζει παραδοσιακά ορισμένα προβλήματα, τα οποία μπορούν να επιλυθούν με την εφαρμογή ορθών πολιτικών. Συγκεκριμένα, αφ' ότου ο κλάδος προσαρμόστηκε σε σημαντικό βαθμό στις νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν μετά την αποχώρηση του Ην. Βασιλείου από την Ε.Ε. αλλά και την πανδημία που ξέσπασε το 2020, βρέθηκε ξανά αντιμέτωπος κυρίως με τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις των πολεμικών κρίσεων στην Ουκρανία και τη Μ. Ανατολή, καθώς επίσης και με τα προβλήματα που του δημιουργούν οι «πράσινες» ευρωπαϊκές πολιτικές, αλλά και οι ανακατατάξεις στο διεθνές δασμολογικό τοπίο μετά την υιοθέτηση προστατευτικής δασμολογικής πολιτικής από τις ΗΠΑ.

Οι εκπρόσωποι του κλάδου παραπονούνται επίσης διότι η ισπανική Κυβέρνηση ουδέποτε συμπεριέλαβε τα ιχθυερά στις κατηγορίες βασικών προϊόντων για τις οποίες είχε μειώσει τους συντελεστές ΦΠΑ σε 4% και 0% με στόχο την αντιμετώπιση του πληθωρισμού στα τρόφιμα και άλλα βασικά είδη, αφήνοντας τον συντελεστή στο -μειωμένο- επίπεδο του 10% που ισχύει γενικά για τα προϊόντα διατροφής. Επιπροσθέτως, ιδιαίτερα μεγάλο πρόβλημα θεωρείται η μείωση των εργαζομένων στον συγκεκριμένο κλάδο, το οποίο σταδιακά εξασθενεί τον ισπανικό αλιευτικό στόλο.

Τον Μάιο του 2022 η ισπανική Κυβέρνηση εισήγε νομοσχέδιο για τη βιώσιμη αλιεία και αλιευτική έρευνα, με στόχο είναι να επιτευχθούν περισσότεροι στόχοι βιωσιμότητας της αλιείας και να

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

καταστεί πιο αποτελεσματική και ευέλικτη η χρήση των αλιευτικών πόρων. Εν λόγω νομοθεσία κατέστη νόμος στις αρχές του 2023 (Ley 5/2023, 17/3/2023, "de pesca sostenible e investigación pesquera"), με σκοπό την εγγύηση της ισορροπίας μεταξύ της διατήρησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και της ανάπτυξης ενός κερδοφόρου ισπανικού αλιευτικού τομέα, ισχυρότερου, πιο σύγχρονου και ανταγωνιστικού, καθώς και ελκυστικού για επιχειρηματική ανάπτυξη και προσέλκυση επενδύσεων. Επισημαίνεται ότι εν λόγω νομοθεσία, κατά την προετοιμασία της, είχε δεχθεί οξεία κριτική από παράγοντες του κλάδου, μεταξύ των οποίων η κλαδική Συνομοσπονδία Ceresca. Το ίδιο συμβαίνει και με την εφαρμογή πολιτικών όπως η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΠ) σε επίπεδο Ε.Ε., η οποία αποσκοπεί στη διασφάλιση της βιωσιμότητας, αλλά συχνά περιορίζει την κερδοφορία των αλιευτικών επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα τις αντιδράσεις των επαγγελματιών του κλάδου.

Σημειώνεται ότι το Νοέμβριο 2022, η Κυβέρνηση της Ισπανίας ανακοίνωσε πως κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) προσφυγή κατά του Εκτελεστικού Κανονισμού 2022/1614 της Ευρ. Επιτροπής με σκοπό την ακύρωσή του, με το σκεπτικό ότι ο εν λόγω Κανονισμός απαγορεύει την αλιεία σε 87 περιοχές του Ατλαντικού Ωκεανού με σκοπό την προστασία θεωρουμένων ως ευάλωτων εκεί θαλάσσιων οικοσυστημάτων, ενώ η ισπανική Κυβέρνηση είχε ήδη εκφράσει τη διαφωνία της με τον εν λόγω Κανονισμό που τέθηκε σε ισχύ στις αρχές Οκτωβρίου 2022, μετά τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. τον Σεπτέμβριο 2022. Το καλοκαίρι του 2025, η ισπανική Κυβέρνηση αποφάσισε να ασκήσει έφεση έναντι του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) κατά της πρωτοβάθμιας απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με την απαγόρευση της αλιείας βυθού σε ορισμένες περιοχές του Ατλαντικού που έχουν χαρακτηριστεί ως ευάλωτες θαλάσσια οικοσυστήματα. Σημειώτεον ότι η εν λόγω απόφαση είχε απορρίψει την ως άνω προσφυγή που είχε ασκήσει η ισπανική Κυβέρνηση το Νοέμβριο του 2022. Ο Ισπανός Υπουργός Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων εξήγησε ότι η απόφαση ελήφθη μετά από εκτεταμένες διαβουλεύσεις με τις νομικές υπηρεσίες του κράτους και αφού επιβεβαίωσε ότι υπάρχει επαρκής νομική βάση για την υποστήριξη της έφεσης, καθώς και αφού ήρθε σε επαφή με τις πληττόμενες Αυτόνομες Κοινότητες Γαλικίας και Αστουρίας και με οργανώσεις του αλιευτικού κλάδου. Εν λόγω αντιδράσεις Ισπανίας αποδίδονται σε γεγονός ότι σε εσωτερικό επίπεδο υπάρχει αρκετά μεγάλη πίεση από αλιείς οι οποίοι εδράζονται στην περιοχή της βορειοδυτικής Ισπανίας (κυρίως Γαλικίας), για οποίους αλιεία σε ανοικτά ύδατα Ατλαντικού αποτελεί σημαντικότατο μέρος της δραστηριότητάς τους και εξασφαλίζει εισοδήματά τους, συμφέροντα οποίων πλήττονται από εν λόγω Κανονισμό.

Το Δικαστήριο της Ε.Ε. ακύρωσε στις 4 Οκτωβρίου 2024 κατά τρόπο αμετάκλητο τα πρωτόκολλα απελευθέρωσης του εμπορίου τόσο για τα γεωργικά όσο και για τα αλιευτικά προϊόντα μεταξύ Ε.Ε. και Μαρόκου στο πλαίσιο της σχετικής Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας Σύνδεσης, με το σκεπτικό ότι αυτά είχαν συναφθεί χωρίς την συγκατάθεση του λαού της Δυτικής Σαχάρας (Σαχράουι). Το Δικαστήριο της Ε.Ε. χορήγησε ωστόσο, σύμφωνα με τις ίδιες ως άνω πηγές, περίοδο χάριτος 12 μηνών για την εκτέλεση της απόφασης όσον αφορά το γεωργικό πρωτόκολλο, ενώ η ισχύς του Αλιευτικού Πρωτοκόλλου έχει λήξει ήδη. Με τον τρόπο αυτό,

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

φαίνεται ότι το ανώτατο ευρωπαϊκό δικαστήριο επικύρωσε ουσιαστικά την προγενέστερη απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ε.Ε., από το έτος 2021, η οποία, κατόπιν σχετικών αιτημάτων του Μετώπου Πολισάριο, είχε επίσης ακυρώσει τα εν λόγω πρωτόκολλα μεταξύ Ε.Ε. και Μαρόκου, δεδομένου ότι διαπιστώθηκε πως η εφαρμογή τους είχε επιπτώσεις στο εμπόριο με την Δυτική Σαχάρα, την οποία η διεθνής κοινότητα δεν αναγνωρίζει ως μέρος του Μαρόκου. Το Δικαστήριο είχε κρίνει μάλιστα τότε ότι για την αλιευτική εκμετάλλευση των εν λόγω υδάτων θα έπρεπε να λαμβάνεται η συγκατάθεση του Μετώπου Πολισάριο.

Επισημαίνεται ότι η ισχύς του Αλιευτικού Πρωτοκόλλου Ε.Ε.-Μαρόκου, το οποίο υπογράφηκε το 2019, έληξε τον Ιούλιο 2023, οπότε τα ισπανικά αλιευτικά σκάφη, από τις Αυτόνομες Κοινότητες Ανδαλουσίας, Καναρίων Νήσων και Γαλικίας, που κατείχαν τότε άδειες, αποχώρησαν από τα επίμαχα ύδατα υπό τον έλεγχο του Μαρόκου, στα ανοικτά ωστόσο της Δυτικής Σαχάρας. Υπενθυμίζεται επίσης ότι η Ισπανία, στα μέσα του 2023, λίγο προτού λήξει το ως άνω Αλιευτικό Πρωτόκολλο Ε.Ε.-Μαρόκου, είχε ταχθεί ανοικτά, μέσω του Υπουργού Γεωργίας, Αλιείας και τροφίμων κ. Planas, υπέρ της μη χρονικής επέκτασης της συμφωνίας, ανακοινώνοντας μάλιστα ότι ο ισπανικός αλιευτικός στόλος που έπλεε σε μαροκινά ύδατα θα πρέπει να έχει επιστρέψει σε ισπανικούς λιμένες το αργότερο έως τις 17/7/2023, δεδομένου ότι γενικά οι ακτές του Μαρόκου στον Ατλαντικό θεωρούνται παραδοσιακά ως εναλλακτικές δεύτερης επιλογής για τους Ισπανούς αλιείς. Ισπανικό Υπουργείο είχε μάλιστα ανακοινώσει στα μέσα Ιουλίου 2023 έκτακτα μέτρα ενισχύσεων για τους πληττόμενους Ισπανούς αλιείς. Στην παρούσα φάση, η Ευρ. Επιτροπή ευρίσκεται σε διαδικασία εκκίνησης διαπραγματεύσεων για νέα αλιευτική συμφωνία με το Μαρόκο, κίνηση με την οποία η ισπανική Κυβέρνηση φαίνεται να συντάσσεται.

Όπως έχει προαναφερθεί, ο ισπανικός κλάδος θεωρεί ότι φθηνά και σχετικά χαμηλής ποιότητας ιχθυηρά προέλευσης τρίτων χωρών αποκτούν με γρήγορο ρυθμό αυξανόμενη πρόσβαση στην ισπανική αγορά, γεγονός που απειλεί την ανάπτυξη του εγχώριου κλάδου. Αυτό οφείλεται κυρίως, λόγω στο υψηλότερο εγχώριο κόστος παραγωγής, εξαιτίας του αυστηρότερου κανονιστικού πλαισίου για την διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων και της ασφάλειας των εργαζομένων. Η Συνομοσπονδία, προτείνει τη δημιουργία μέτρων κατά της εισαγωγής αγαθών που δεν πληρούν παρόμοια πρότυπα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα αλλά και η ισότητα στην αγορά των ιχθυηρών.

9. Σχέσεις μεταξύ των ιχθυοκαλλιεργητικών κλάδων Ελλάδας-Ισπανίας

Εδώ και πολλά χρόνια έχει υπάρξει ιδιαίτερα ισχυρή σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ μεγάλων Ομίλων ιχθυοκαλλιεργειών των δύο χωρών, κυρίως ως αποτέλεσμα των μεγάλων ανακατατάξεων που σημειώθηκαν στον ελληνικό ιχθυοκαλλιεργητικό κλάδο. Πιο συγκεκριμένα, ο μεικτός ελληνο-ισπανικός Όμιλος Anagram με έδρα στο Castellón της Βαλένθια δημιουργήθηκε τον Ιανουάριο 2021 με τη μετονομασία του Ομίλου Ανδρομέδα και είναι ιδιοκτήτης των συγχωνευμένων ελληνικών ιχθυοκαλλιεργητικών Ομίλων Ανδρομέδα, Νηρέας και Σελόντα, καθώς και του ισπανικού Ομίλου Perseus (με ειδίκευση στις ιχθυοτροφές), με τη συμμετοχή των διεθνών

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

επενδυτικών Ταμείων AMERRA Capital (ΗΠΑ) και, έως πρότινος, Mubadala Investment Company (Αμπού Ντάμπι). Το καλοκαίρι 2024 η Mubadala πώλησε το μερίδιό της στο επενδυτικό Ταμείο AMERRA. Ο Όμιλος Anagrama ευρίσκεται σε διαδικασία πώλησης από τις πιστώτριες τράπεζες σε επενδυτικό σχήμα στο οποίο μετέχει επενδυτικό Ταμείο από τα ΗΑΕ, με την όλη διαδικασία να εμφανίζεται ως οριστικοποιούμενη, χωρίς ωστόσο, εξ όσων δημοσιοποιούνται στον Τύπο, αυτή να έχει ολοκληρωθεί ακόμη. Όμιλος Anagrama διαθέτει ετήσια παραγωγική δυναμικότητα άνω των 70.000 τόνων και παρουσία σε περισσότερες από τριάντα χώρες, αποτελεί δε κορυφαίο brand λαβρακίου και τσιπούρας σε παγκόσμιο επίπεδο και τον μεγαλύτερο παραγωγό ψαριών στη Μεσόγειο, με σύγχρονες παραγωγικές εγκαταστάσεις σε Ελλάδα και Ισπανία.

Επιπλέον, ο ελληνικός Όμιλος Ιχθυοκαλλιεργειών Γαλαξίδι Θαλάσσιες Καλλιέργειες Α.Ε. ίδρυσε το 2019 θυγατρική επιχείρηση με επωνυμία «ACUIDELTA SL» με έδρα την περιοχή L´Ametlla de Mar, στην Ταρραγόνα, με σκοπό την παραγωγή, μεταποίηση, εμπορία και διανομή θαλάσσιων μεσογειακών ιχθύων στην Ισπανία, με σχεδιαζόμενη παραγωγική δυναμικότητα της τάξεως των 2.000 τόνων ετησίως. Το 2021 η εταιρεία ξεκίνησε την παραγωγή τσιπούρας και λαβρακίου, ενώ έως σήμερα έχει πραγματοποιήσει και συνεχίζει να υλοποιεί επενδύσεις για την κατασκευή πλωτών εγκαταστάσεων, σύγχρονου συσκευαστηρίου νωπών ιχθύων, καθώς και πρόσθετου πλωτού και χερσαίου εξοπλισμού. Στο τέλος του 2023, ο μητρικός Όμιλος Γαλαξίδι εξαγοράστηκε από ελληνικό Όμιλο παραγωγής ιχθυοτροφών, Ίριδα.

Επίσης, το 2022 ο εν λόγω μεγάλος ισπανικός Όμιλος Ιχθυοκαλλιεργειών από την Γαλικία (Vigo) και βασικός προμηθευτής της μεγαλύτερης αλυσίδας σούπερ μάρκετ της χώρας, Mercadona, που φέρει την επωνυμία απέκτησε πλειοψηφικό μερίδιο στον σημαντικό ελληνικό Όμιλο Ιχθυοκαλλιεργειών, Ιχθυοτροφεία Κεφαλονιάς, ο οποίος ειδικεύεται στην εκτροφή και διανομή ιχθυηρών μέσω τεσσάρων μονάδων Ιχθυοκαλλιέργειας που διαθέτει και με παρουσία σε μεσογειακές χώρες.

10. Συμπεράσματα

Η υδατοκαλλιέργεια και κυρίως η Ιχθυοκαλλιέργεια, αποτελούν έναν από τους πιο σημαντικούς κλάδους του πρωτογενούς τομέα ζωικής παραγωγής στην Ισπανία, που έχει μεγάλο ενδιαφέρον λόγω της συμβολής του στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Ο κλάδος είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος, εξωστρεφής και με υψηλή αναγνωρισιμότητα των προϊόντων του στην παγκόσμια αγορά.

Η Ισπανία τοποθετείται στη δεύτερη θέση στην Ε.Ε. μετά την Πορτογαλία με βάση την κεφαλήν κατανάλωση Ιχθυηρών, γεγονός που την ωθεί στις εισαγωγές προκειμένου να καλύψει την υψηλή εγχώρια ζήτηση, ενώ κύριοι προμηθευτές της είναι τόσο ευρωπαϊκές όσο και τρίτες χώρες. Ακριβώς, για αυτό το λόγο, προσφέρεται για περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών εμπορικών σχέσεων με την Ελλάδα, τα Ιχθυηρά προϊόντα της οποίας διαθέτουν ήδη ισχυρή παρουσία και διασυνδέσεις στην Ισπανική αγορά, ακόμη και με επιτόπια παραγωγή και είναι γνωστά στο Ισπανικό καταναλωτικό κοινό.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, , <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Η ανταγωνιστικότητα του ισπανικού κλάδου ιχθυηρών είναι συνδεδεμένη με επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία, ώστε να δημιουργηθούν νέα διαφοροποιημένα προϊόντα, βελτιωμένες διαδικασίες παραγωγής, συσκευασίας, διανομής ή κατανάλωσης. Για να σταθούν και αναπτυχθούν στην ισπανική αγορά, τα ελληνικά ιχθυηρά θα πρέπει να είναι ανταγωνιστικά, ήτοι να συνδυάζουν τα υγιεινά διατροφικά χαρακτηριστικά, την ποιότητα με υψηλή διατροφική αξία και το χαμηλό κόστος, ώστε να μπορούν να ανταγωνιστούν τα εισαγόμενα από φθηνότερες τρίτες χώρες. Οι ελληνικές εταιρείες του κλάδου διαθέτουν σταθερά ισχυρή παρουσία στην μεγάλη, παγκοσμίου εμβέλειας κλαδική έκθεση Seafood Expo Global η ευρωπαϊκή έκδοση της οποίας από το 2022 καθιερώθηκε να λαμβάνει χώρα στη Βαρκελώνη. Φέτος η έκθεση πραγματοποιείται κατά το διάστημα 21-23 Απριλίου, στο διεθνές εκθεσιακό κέντρο της Βαρκελώνης (Fira Gran Vía) και αναμένεται να μετάσχουν περίπου 20 Έλληνες εκθέτες. Σημαντική κρίνεται εξάλλου η συστηματική υλοποίηση προωθητικών δράσεων για τα ελληνικά ιχθυηρά στην Ισπανία, όπως η διήμερη δράση που πραγματοποιήθηκε σε γνωστό εστιατόριο της Μαδρίτης τον Οκτώβριο 2024, μέσα από τη συνεργασία της ΕΛΟΠΥ με το Γραφείο μας, με αντικείμενο την προβολή των ελληνικών ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας σε εξειδικευμένο ισπανικό κοινό μαγείρων και κλαδικών δημοσιογράφων / διαμορφωτών γνώμης. Κατά την εκτίμησή μας, πάντοτε σε συνεννόηση και συνεργασία με την ΕΛΟΠΥ, θα πρέπει να υπάρξει συνέχιση της προαναφερθείσας δράσης εντός του 2026 (β' εξάμηνο).

Πηγές-Χρήσιμες Συνδέσεις

- ✚ Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente: <https://www.mapa.gob.es/es/pesca/temas/default.aspx>
- ✚ Asociación Empresarial de Acuicultura de España: www.apomar.es
- ✚ Confederación Española de Pesca: www.cepesca.es
- ✚ Empresa pública de la Administración del Estado MERCASA: <https://www.mercasa.es/perfil-del-contratante>
- ✚ Mercabarna: https://www.mercabarna.es/sectors-activitat/peix-i-marisc/en_index
- ✚ Mercamadrid: <https://www.mercamadrid.es/mercado-central-de-pescados>